

Porubské noviny

Číslo: **101**

DECEMBER 4/2019

Ročník: **XXV.**

V tomto čísle nájdete:

*****
 Prezidentka vymenovala rektora
 Čo rok dal, príhovor starostu
 Obecné spravodajstvo
 Správy zo samosprávy
 Prečo separovať, píše starosta
 Cirkevná rubrika, advent
 IBV Pod Poludnicou, rozhovor
 Spomíname nedožitú stovku
 Okienko MŠ, Školské zrkadielko
 30 rokov objavov v Poludnej skale
 Ján Čunga ponúka nové príbehy
 Spod Poludnice, štvrtá zbierka
 básní Silvie Vančovej - Kuzmovej
 Spomienka na porubské kino
 Nekrológy, križovka P. Staroňa
 Koledy, kultúra, šport

Foto: Katarína Devečková

Vianoce bez mamy

Katarína Devečková

*Je prázdne miesto pri stole,
 keď večer lokšou vonia.
 Počuješ, mama,
 kdesi zďaleka
 vianočné zvony zvonila!*

*Kto pomodlí sa Otčenáš?
 Kto obáločky rozdá?
 Príď, prosím, mama,
 medzi nás!
 Buď našim hosťom, dobrá!*

*Z kostola ľudia kráčajú
 k štedrovečernému stolu.
 Ty sa už zhora pozeráš,
 nieta ťa pri nás dolu.*

*Je prázdne miesto pri stole,
 keď z veže zvony zvonila.
 V srdciach ťa stále nosíme.
 Nielen dnes, keď večer lokšou vonia.*

Čo rok nám dal

Prežili sme prvý rok volebného obdobia 2018 – 2022 a ja sa zamýšľam nad tým, čo nám priniesol. V prvom rade to bol rok pôsobenia nového zastupiteľstva, oboznámenie sa s problémami, ktoré nás trápia a ktoré

treba vyriešiť k spokojnosti občanov. Začiatkom roka sme absolvovali výročné rokovania organizácií v obci, na ktorých sme sa dozvedeli o ich problémoch, ale aj úspechoch. Rok sa začal a čo nevidieť končí. Čo nám teda dal rok 2019?

Po dvojročnom čakaní sme získali nenávratný finančný príspevok vo výške 514 190,2 € na rekonštrukciu - energetické zhodnotenie budovy kultúrneho domu a obecného úradu. Poľ roka sme ešte čakali na vyhodnotenie verejného obstarávania. V júli začala víťazná firma TREOS rekonštrukciu, ktorá obsahovala zateplenie, výmenu výplní okien a dverí, výmenu radiátorov a rozvodov, rekonštrukciu osvetlenia, fotovoltaiiku, vnútorné úpravy špaliet. Následne vzniklo veľa riadenia, upratovania vnútorných priestorov, na ktorom sa podieľali zamestnanci a zamestnankyne obce, 3GD a JDS. Ďakujem všetkým. Odviedli kus práce. Budúci rok treba vyčleniť finančné prostriedky na vnútorné úpravy a maľovanie.

V novom stavebnom obvode sa rozbehla výstavba IBV Pod Poludnicou. Momentálne sa stavia 14 domov. Ukončili sme práce na náučnej včelnici – na jar bude otvorená. Boli sme úspešní v projekte kamerového systému a bola nám pridelená čiastka 7 000,- €. Tiež budeme rekonštruovať Dom Milana Rúfusa v celkovej hodnote 15 - 20 000,- €.

Oplotil sa vstup do kompostoviska v Potočku. Občanom boli vydané kompostéry pre lepšie zhodnotenie biologického odpadu. Doplnili sme zvislé dopravné značenie v obci a na začiatku obce osadili radar. Ozvučili a osvetlili sálu kultúrneho domu. Zrekonštruovali elektrické rozvody v školskej jedálni - 4 600,- €. Rozbehnuté máme tieto projekty:

- výmena strešnej krytiny na ZŠ MR
- modernizácia kotolne obecného úradu a kultúrneho domu
- v požiarinej zbrojnici vybudovať spoločenskú miestnosť

Uzatorili sme nájomnú zmluvu s COOP Jednota a plánujeme vytvoriť pred budovou nové námestie. Som presvedčený, že zámery sa plnia na skutočnosť.

Vážení spoluobčania, je tu čas Vianoc, stíšme sa k pokore, budme prajní nielen k sebe, ale aj k svojim blízkym, k susedom, k spoluobčanom a hlavne rozsievajme okolo seba dobro, lásku a radosť. Želám vám krásne, spokojné a požehnané vianočné sviatky. V novom roku zdravie, šťastie, pokoj a veľa, veľa dobrých nápadov, ktoré posunú našu obec ďalej.

Ing. Pavel Betko, starosta

Prezidentka vymenovala rektora

Doc. Ing. Jozef Puttera, CSc. je opäť rektorom Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši. Do funkcie ho vymenovala prezidentka SR Zuzana Čaputová na ďalšie štyri roky. Foto: Tlačové oddelenie prezidentky SR

Autorom podpísané

Pieseň, Modlitbička a Rozprávka. Tak sa volali tri sestry - sudičky nášho detstva. A stále ma neopúšťa pocit, že sme mali šťastie, keďže to bolo tak

Dušan Migala

Foto: Dušan Migala

Deti sú celé v pravde

Nech nás deti zblížujú a čas Vianoc spája. Zažejme si, aby sa toto pranie vrchovato naplnilo. Poteší nás, keď našim i vašim novinám zachováte priazeň aj v roku 2020. Dušan Migala, šéfredaktor

Úcta k vám, starí rodičia

Jeseň, to je nádherný čas, kedy príroda žiari rôznymi farbami. Október nám pripomína jednu z najvzácnejších cností, ktorá môže byť zrodená v duši človeka. Je ňou úcta k starším. Úcta k vám, milí naši otcovia, mamy a naši starí rodičia.

Aj my v DSS a ZpS sme si spolu so žiakmi ZŠ Milana Rúfusa uctili našich „starkých“. Pani učiteľky s deťmi nacvičili krásny program, v ktorom zatancovali v krojoch a zaspievali ľudové pesničky, ktoré všetkým boli známe a s úsmevom na perách a iskrou v očiach si zaspievali spolu s nimi. Súčasťou programu bolo aj spoločné tvorenie milého darčeka, ktorý ostal každému na pamiatku.

Myšlienku pravidelného stretávania sa detí zo ZŠ s našimi seniormi sme už mali dlhšie a práve v tento mesiac sme ju úspešne odštartovali. Spájať životy detí so životmi dôchodcov má podľa nás veľa výhod. Deti k nám priniesli energiu, entuziazmus a podporu do života a na oplátku seniori ich obohatili svojou múdrosťou, spomienkami a chuťou komunikovať. Bolo to milé stretnutie a my sa tešíme už čoskoro na ďalšie. Všetkým seniorom prajeme šťastie, lásku, pohodu, zdravie a prajeme si, aby sme sa opäť všetci zišli pri ďalšom peknom programe a posedení.

Peťa Mišíková

Vinobranie bolo aj v Závažnej Porube

Mimoriadne horúce leto ovplyvnilo kvalitu hrozna aj na Liptove. A nielen to. V týchto nádherných sladkých strapcoch hrozna je zhmotnená poctivá práca vinohradníka i účinky všemocnej prírody. Pestovateľ hrozna Pavel Agnet spravil vo svojom vinohrade vinobranie, čo predtým nebývalo zvykom. Darmo je. Časy sa menia. Jablone nezarodili, ale hroznu sa v tomto roku darilo.

Jeseň v balóne

Výnimočné výhľady, začínajúca jeseň a balón s posádkou na oblohe. Kto sedel v prvý jesenný deň roku 2019 v koši nevedno. Vieme len, že posádka sa kochala pohľadmi na Závažnú Porubu a majestátny Kriváň.

Uctili si hrdinov Dukly

Ministerstvo obrany SR, mesto Svidník a Ústredná rada SZPB usporiadali v nedeľu 6. októbra 2019 celonárodné oslavy 75. výročia Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie. Pietny akt kladenia vencov sa uskutočnil: pri Pamätníku československého armádneho zboru na Dukle, pri soche arm. gen. Ludvíka Svobodu a pri Pamätníku sovietskej armády vo Svidníku. Vence položili najvyšší predstavitelia štátu, zahraničné delegácie a tisíce občanov z celého Slovenska. Prezidentka SR Zuzana Čaputová v príhovore uviedla: „Všetci Česi, Slováci, Rusíni a príslušníci ďalších národností, ktorí tu v septembri a októbri roku 1944 bojovali po boku sovietskej armády, sa na tomto mieste neocitli náhodne. Boli v správnej chvíli na správnom mieste, a preto obeť, ktorú pre vlasť priniesli, z nich v mojich očiach nerobí obeť, ale hrdinov. Bol to príklad skutočného patriotizmu a obetavého vlastenectva.“

Na Dukle bojovali aj štyria Porubania ako vojaci Československého armádneho zboru: Matej Uheľ, Ján Iľanovský, Ján Agnet a Rudolf Mikuláš. Všetci prežili. Osláv sa zúčastnilo aj sedemnásť občanov zo Závažnej Poruby.

Vodičom dávame do pozornosti

Zvýšená frekvencia dopravy a porušovanie pravidiel cestnej premávky viedla obec Závažnú Porubu k radikálnemu riešeniu. Na Kostolnej ulici umiestniť retardér, alebo spomaľovací cestný prah s cieľom zlepšiť kvalitu života obyvateľov tu žijúcich, zvýšiť bezpečnosť chodcov idúcich po chodníku a znížiť hlučnosť na tejto dôležitej miestnej komunikácii.

Seniorka v televízii

Porubská tanečná skupina Seniorka úspešne účinkovala v zábavnej relácii Česko – Slovensko má talent televízie JOJ v sobotu 5. októbra 2019. Divákom ponúkla choreografiu Eleny Chovanovej Život je hra. Porota ocenila výkony porubských tanečníč. Slova mi uznania nešetřila ani Jiřina Bohdalová.

Dôchodcovia sa stretli v spoločenstve dobrých ľudí

Mesiac október je už viac ako dvadsať rokov vnímaný ako Mesiac úcty k starším. Z tohto dôvodu sa v stredu 9. októbra 2019 v Bobrovci uskutočnil aktív Jednoty dôchodcov Slovenska s primátormi a starostami miest a obcí okresu Liptovský Mikuláš. Závažnú Porubu zastupovali Darina Majeríková, Magda Hladká, Jela Plchová a Elena Piatková. Delegáciu sprevádzal zástupca starostu Dušan Migalá. Na začiatku stretnutia starosta Ladislav Sedlák predstavil minulosť i prítomnosť obce Bobrovec. Potom zazneli bobrovecké piesne v podaní domáceho mužského spevokolu. Predseda okresnej a krajskej organizácie JDS Michal Kotian hovoril o aktivitách organizácie a perspektívach jej pôsobenia. Ocenil spoluprácu Závažnej Poruby s Jednotou dôchodcov Slovenska. Uviedol, že cieľom všetkých aktivít okresnej organizácie, ktorú tvorí 2670 členov je udržiavať sociálne kontakty medzi ľuďmi. Krajská organizácia JDS udelila Čestné uznanie aj Dušanovi Migalovi za dlhoročnú obetavú spoluprácu s JDS. Ďakovné listy udelili Jele Plchovej a Elene Piatkovej za dobrovoľnú

prácu v prospech staršej generácie. Na záver Krajská organizácia JDS poďakovala primátorom a starostom za ústretovosť, podporu a pomoc. -dm-

Oslovili a potešili najstarších

Mesiac október vnímame ako Mesiac úcty k starším. Venujeme im viac pozornosti. V mestách, či na dedinách sa stretávajú najstarší obyvatelia. Vrchnosť poďakuje, pripraví malé darčeky a nasleduje kultúrny program. Porubská Poludnica úspešne oslovila v sobotu najstarších vo Veteernej Porube a v nedeľu v Pavlovej Vsi. Chystá sa do Podturne. Uvádza pásmo piesní, tancov a zvykov zo života murárov pomenované Murári, murári a ja murárečka. Svojím umením najstarších potešia, dodajú nových síl a chuti do života.

text: -dm- foto: Marta Brosková

Dobry deň, pán starosta!

V nedeľu 27. 10. 2019 Folklórny súbor Poludnica zo Závažnej Poruby predstavil v našej obci Podtureň pri príležitosti Mesiaca úcty k starším program „Murári, murári a ja murárečka.“ Pred zaplnenou sálou kultúrneho domu zožali Vaši folklóristi obrovský aplauz. V mene našich občanov chcem všetkým Vaším účinkujúcim zo srdca úprimne poďakovať a oceňujem aj skutočnosť, že v dnešnej dobe si dokážu nájsť čas a nacvičiť tak úžasné dielo z našej histórie a pobaviť našich seniorov.

Ešte raz Vám, pán starosta, ďakujem a prostredníctvom Vás aj všetkým členom súboru. Všetkým prajem veľa úspechov v osobnom aj profesionálnom živote.

Marián Vojtík, starosta
Obec Podtureň

Poludnica v Podturni

Ťahal dedko repku

Deti z Materskej školy v Závažnej Porube sa stretli v stredu 16. októbra 2019 so starými rodičmi i rodičmi pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Čarovná atmosféra stretnutia naplnila kultúrny dom programom, ktorý s deťmi pripravili učiteľky MŠ. Bol to obraz detskej miloty a úprimnosti. Súčasťou vydareného podujatia sa stala aj ochutnávka všelijakých dobrôt, čo prítomným ponúkli učiteľky i staré mamy. Spokojnosť starých rodičov najlepšie vyjadril úsmev na ich tvárach. A čo je ešte pozoruhodné? V tento slávnostný deň sa stretli na jednom mieste tri generácie. Bolo to príjemné obohatenie pre všetkých, čo merali cestu do vynoveného kultúrneho domu. Jednoducho, najmenší potešili starých.

Materskej škole právom patria slová chvály a poďakovania.

Kto vie, tomu sa urodí

Tento rok nebol úrodný pre jablká. Pestovateľ a ovocinár Ján Broska sa však tešil bohatou úrodou jablka a dule zaštepenej do lohyne. Výsledky svojej práce prezentoval v piatok 25. októbra 2019 mini výstavou ovocia vo svojej záhrade. Každý druh označil popisom a návštevníkom podával odborný výklad. Hoci vystavované ovocie neladilo oku ako kúpené v supermarkete, rozvoniavalo do ďaleka. Pestovateľ uviedol: „Ovocie bolo vypěstované bez akejkoľvek chémie. Je zdravé a chutné. Urodilo sa doma a doma by sa malo aj konzumovať.“

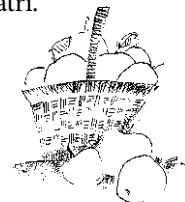
text i foto: -dm

Vetríček, bratříček, pofúkaj!

Aj keď v stredu 16. októbra 2019 už ukázala jeseň svoju sychravú tvár, nijako neodradila naše deti, aby neprišli na zaužívanú októbovú šarkaniádu, ktorú pripravili rodičia malej i veľkej školy. Pofukoval priaznivý vietor a tak sa šarkany vznášali vysoko pod nebom. Obloha hmýrila pestroťou doma vyrobených i v obchode kúpených šarkanov. Najdôležitejšie je, že na Diele pod Poludnicou sa rovnako tešili a mali radosť malí i veľkí, lebo šarkany lietali, lietali a veľmi vysoko. Okrem vetra do vlasov a nefalšovanej radosťi sa tu konalo milé stretnutie rodičov s deťmi v otvorenej prírode so všetkým, čo k jeseni patrí.

text i foto: -dm-

Táto dula váži viac ako pol kila

Vypestovať na Liptove dula, v našich šírkach málo známe ovocie, je kumšt. Poznajú ju skôr záhradkári v teplejších regiónoch, no ani na Liptove nie je tak celkom neznáma. Takmer 30 rokov pestuje dula vo svojej záhrade v Závažnej Porube Ján Broska. Tento rok sa mu podarilo dopestovať dule rekordnej váhy. Číslo 518 gramov prekvapilo aj jeho. „Tento rok nebol na úrodu veľmi dobrý,“ hovorí skúsený ovocinár zo Závažnej Poruby. Ján Broska dula odporúča všetkými desiatimi, Liptáci sa jej nemusia báť. Jej pestovanie nie je náročné a dula sa im odmení. On sám má v záhrade jediný strom, ktorý mu starostlivosť opláca vôňou na celú záhradu a potom aj plodmi. Tento rok mala úroda na jednom strome 50 kilogramov. Dula nie je vhodná na priamy konzum, ale je výborná po tepelnom spracovaní, napríklad ako marmeláda. „Dnes už nebohému Jánovi Hlavienkovi z Liptovského Jána ďakujem za veľa. On ma naučil, že topinambur viaže v pôde dusík a ten podporuje rast a tvorbu plodov ovocných stromov. Jeden koreňok mám zasadený pri mojej dule, a preto sa jej takto darí,“ uzavrel Broska.

Mgr. Lubica Stančíková, redaktorka MY-
Liptovské noviny, www.liptov.sme.sk

Kresťania poďakovali za úrody zeme

Keď sa stretlo leto s jeseňou, prišiel čas na poďakovanie za úrody zeme. Stalo sa tak na slávnostných službách Božích v nedeľu 13. októbra 2019. Kresťanské spoločenstvo z hĺbky svojho srdca ďakovalo Pánu Bohu zato, že svojou dobrotivosťou dal nám aj v tomto roku všetko, čo človek potrebuje pre svoj život. Spestrením týchto služieb Božích bolo vystúpenie spevokolu Fidelitas. Poďakovali aj za všetku statočnú prácu na poliach i v záhradách a spoločnou modlitbou prosili všemohúceho Otca, aby nám doprial v zdraví užiť všetky dary zeme. Pred oltár ich inštalovali sestry presbyterky.

-dm-

Lampióny potešili malých i veľkých

Aktivitou rodičov sa uskutočnil v utorok 29. októbra 2019 večerný lampiónový sprievod. Odštartoval na vyšnom konci a smeroval na futbalový štadión. Počasie prialo, do kroku vyhrával obecný rozhlas, autá na Hlavnej zastavovali. Svetlonosy z tekvice a strašné strašidlá strašili, no nikto sa nebál. Práve naopak. Sprievod sa stal radostným stretnutím detí a rodičov v čase, keď sa dni krátia, noci dĺžia a hlásia sa prvé mrazíky. Večerná prechádzka čerstvým vzduchom sa zmenila na posolstvo dobra, vzájomnej pomoci a spolupatričnosti malých i veľkých.

Utielo nám to, vrstovníci moji

V Mesiaci úcty k starším (18. okt. 2019) pozval do zmodernizovaného kultúrneho domu starosta Pavel Beťko 186 občanov Závažnej Poruby. Pozval všetkých, ktorí v tomto roku presiahli 70 rokov svojho života. Jubilanti sa podpísali do Pamätnej knihy, prevzali spomienkový darček a sledovali program, ktorý oslovil úprimnosťou a srdečným podaním. Starosta zaželel prítomným veľa zdravia, lásky, pohody a úprimne poďakoval za všetko, čo urobili pre obec i svojich blízkych.

Zazneli verše básnika adresované vrstovníkom, do nálady zahrli Hrnčiarovci a odznela aj „prednáška“ o škodlivosti fajčenia v podaní Juraja Záborského z Liptovského Jána. Bolo to milé, radostné a povzbudivé stretnutie najstarších, ktoré im dodalo nových síl a potešenia z daru života. Obec prejavila to, čo majú chápať všetci: „Kto si neváži starších, neváži si ani sám seba.“

Zem slovenská krásna je, štíty Tatier čnejú hrdo... zaznelo na sneme SNS

Na sneme Slovenskej národnej strany, ktorý sa konal v sobotu 16. 11. 2019 vo veľkej zasadačke Mestského úradu v Liptovskom Mikuláši zaspievala Ženská spevácka skupina Závažnej Poruby v sprievode klavíra Simony Petříčkovej tri piesne: Liptov môj milý, Ty naše Slovensko a Pieseň o domovine. Poslanec NR SR Anton Hrnko sa speváckam prihovril: „Bolo to krásne, utešené, radostné, aj bohumilé... Vaše piesne zazneli Slovensku o Slovensku. Veď na Slovensku sa vždy a pri každej udalosti spievalo. Nech sa vám darí a spievajte srdcom tak, ako dnes!“

Úctu treba dávať každý deň

Čas jesene pozval do Kultúrneho domu v Závažnej Porube viac ako osemdesiat členov domácej jednoty dôchodcov. Stretli sa v mesiaci, ktorý vnímame ako Mesiac úcty k starším.

Na stretnutí zaznelo slovo básnika, piesne o Slovensku. Prekvapil Lacko Iľanovský, ktorý na ústnej harmonike zahrал niekoľko piesní, čo odmenili potleskom.

Potom si prítomní vypočuli pozdravný príhovor predsedníčky JDS Dariny Majeríkovej. Zamysleli sa nad slovami starostu Pavla Beťka, ktorý povedal: „Veľmi si vážim starších ľudí a mám vás rád. Ďakujeme za všetko, čo ste spravili pre našu obec i svoju rodinu. Úctu treba mať v sebe a dávať ju každý deň.“ Pozdravili aj jubilantov a odmenili utešenou ružou.

text i foto: -dm

Zazvonili ako pred 101 rokmi

Celý svet si 11. novembra 2019 pripomenul Deň vojnových veteránov. Je to deň kedy sa v roku 1918 11.11. o 11

hod. 11 min. podpísalo prímerie medzi bojujúcimi štátmi. V tento čas zazvonili aj porubské zvony na pamiatku 42 Porubčanom, ktorí padli vo Veľkej vojne.

text i foto: -dm

Aj kostol má strechu

Filiu Cirkevného zboru ECAV v Liptovskom Jáne bola dlhé roky aj Závažná Poruba. Veriaci tu žijúci veľmi túžili mať vlastný kostol. Po prípravných prácach sa 15. marca 1933 začala jeho stavba. Už o mesiac 17. apríla toho istého roku bol chrám prikrytý. Po ukončení stavebných prác bol Chrám Boží 3. septembra 1933 vysvätený. Nič však netrvá večne, krytinu nevynímajúc. Škridla doslúžila a žiadala výmenu. Začiatkom októbra sa aktivitou domáceho cirkevného zboru začala postupná výmena strešnej krytiny. Všetky práce vykonala firma DOLLIS.

text i foto: -dm-

Divadlo je aj zábava

Mládež z 3GD privítala 18.10.2019 v Kultúrnom dome v Závažnej Porube – Mgr. art. Michala Tomasyho (pozn. herec Mestského divadla Žilina, pedagóg Súkromného hudobného a dramatického konzervatória a zároveň režisér ochotníckeho divadla Factor z Liptovského Petra). Michal našich najmladších ochotníkov uviedol do tvorivej dramatiky – zábavnými hrami a cvičeniami sa nielen zabavili, zasmiali, ale aj popasovali so stvárnením mnohých neštandardných situácií a presne takto si rozvíjali fantáziu, rytmus, improvizáciu... Veď divadlo má byť aj zábava a na tomto stretnutí to platilo do bodky.

Lucia Bačíková

• Nová pohľadnica Závažnej Poruby. Prístupná na OcÚ v čase úradných hodín.

Ďalší ročník švábkafestu na nižnom konci

Na nižnom konci si zorganizovali už 4. ročník švábkofestu. Susedia sa opäť stretli pri veľkom množstve jedál zo zemiakov – v našom regionálnom slangu švábke, ktoré si sami navarili a napiekli. Stretnutie otvoril pán domáci Ivan Oško, modlitbu a poďakovanie za úrodu predniesla Magda Jurečková a humornú rýmovačku pridal Jaroslav Jurečka. Potom už nasledovalo predstavenie a ochutnávka jednotlivých jedál s dobrým vínom, domácou slivovicou a višňovicou. V priateľskej atmosfére sa susedia lúčili s priáním pevného zdravia a nových síl pri pestovateľských prácach v nasledujúcom roku.

Poďakovanie patrí hlavným organizátorom vydareného stretnutia Janke a Ivanovi Oškovcom a Monike a Mariánovi Petrášovcom. Jedálny lístok obsahoval: švábkové droby a šialence, koch, švábkové placky s kyslou kapustou a vajíčkom, švábkové krokety, bryndzové halušky, švábkový sviatočný šalát, pečená švábka s jablkami a cesnakovou omáčkou, pečená švábka s bryndzou a slaninkou, švábkové lokše, švábková sladká torta, švábkový mrežovník, domáci švábkový chlieb, švábkové marhuľové a tvarohové gule so strúhankou, makové a orechové švábkové súľance. Niečo bolo aj bez švábky: cviklové chipsy a lístkové koláče s makom a tvarohom.

Vladimír Mlynček ml.

Dobrovoľní hasiči nacvičovali zásah

V sobotu 12. októbra 2019 bol našim dobrovoľným hasičom vyhlásený cvičný požiarny poplach. Do 15 minút vyrazili na miesto zásahu, ktorým bola Žiarska dolina. Hasiči zo štyroch zborov nacvičovali zásah v neprístupnom teréne s novou technikou. Postupovali takzvaným jazierkovým spôsobom a postupne dotlačali vodu až do miesta zásahu.

Svoju úlohu si vzorne splnili.

Pavel Beťko

Zhromaždenie splnilo cieľ

Obecné zastupiteľstvo v zmysle Zákona o obecnom zriadení 369/1990 Zb. zvolalo na deň 20. nov. 2019 zhromaždenie obyvateľov. Na zhromaždenie prišlo viac ako 50 občanov. Zástupca starostu prítomných privítal a predložil cieľ stretnutia: Vyjadriť sa k Návrhu VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady na území Závažnej Poruby. Starosta Ing. Pavel Beťko podal podrobný výklad obsahu navrhnutého nariadenia: daň z nehnuteľností, daň zo stavieb, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty a navrhnutú sadzbu poplatku za komunálny odpad. Potom nasledovala informácia o tom, čo dosiahla obec a čo plánuje v rozvoji. Priblížil aj problematiku nového stavebného obvodu IBV Pod Poludnicou.

Do diskusie sa zapojili poslanci i viac občanov a odporučili: riešiť parkovanie na miestnych komunikáciách, venovať sa poriadku a čistote v obci, dôsledne separovať odpad a pozornosť venovať príjazdovým cestám do nového stavebného obvodu. Podnetmi občanov sa OcZ zaoberalo na svojich rokovaníach a prijalo potrebné opatrenia.

-dm-

Odstavené auto patrí do uličky

S príchodom prvého snehu sa začalo so zimnou údržbou miestnych komunikácií a chodníkov. Dôrazne žiadame držiteľov motorových vozidiel, aby tieto neodstavovali na miestnych komunikáciách a chodníkoch. Bráni sa tým v plynulej údržbe a zároveň môže dôjsť k poškodeniu vášho motorového vozidla. Veríme, že budete tolerantní nielen k sebe, ale aj k ostatným občanom, ktorí svoje vozidlá poctivo odstavujú vo svojich uličkách, alebo na miestach k tomu určených.

Ing. Pavel Beťko, starosta obce

• Po oslovujúcom a vyšperkovanom programe odovzdal zástupca starostu Dušan Mígala jubilujúcemu súboru VÁH Pamätnú plaketu Závažnej Poruby za oživovanie a prezentáciu tradícií obce pod Poludnicou.

Ocenenie od Závažnej Poruby si veľmi vážime

Folklorný súbor Váh z Liptovského Mikuláša uviedol 15.-16. novembra 2019 v Dome kultúry Liptovský Mikuláš celovečerný program, ktorý je prierezom jeho doterajšej tvorby. Jeho začiatok i koniec ohraničujú dva nové programové bloky Spod Bielej skaly a Voda si pamätá., ktoré divákovi priblížili svojráznu kultúru liptovských goralov na severnej a osudy ľudí zo zatopených obcí na južnej strane Chočských vrchov. Autorky – choreografky Miroslava Palanová a Mária Palasthyová ich zostavili zo spomienok ľudí, ktoré sú ešte stále živé, bolestivé, ktoré ešte nezmyl čas... a podľa toho dali aj názov celému programu „Čo nezmyl čas.“

Trikrát divákmi naplnená sála Domu kultúry bola svedkom vynikajúcich tanečných a muzikantských schopností. Folklorný súbor Váh bol založený v roku 1979. Jeho zriaďovateľom je Združenie priateľov folklórneho súboru Váh. Členskú základňu tvoria prevažne študenti stredných a vysokých škôl, najmä z blízkeho okolia L. Mikuláša a regiónu. Vo svojej umeleckej činnosti a tvorbe sa zameriava najmä na štýlové spracovávanie folklórneho materiálu z oblasti stredného Liptova, jeho susedných oblastí a blízkych regiónov Slovenska. Vďaka umelecky hodnotnému a štýlovému spracovaniu folklórneho materiálu patrí FS Váh medzi špičkové folklórne kolektívy na Slovensku. Je pravidelným účastníkom folklórnych festivalov na Slovensku a v zahraničí (Maďarsko, Poľsko, Švédsko, Česko, Taliansko, Sicília, Nemecko, Francúzsko, Belgicko, Portugalsko, Španielsko, Brazília). Súbor je špecifický výberom a spracovaním autentického folklórneho materiálu, ako aj využitím pôvodného ľudového odevu (zbierky originálov z jednotlivých obcí Liptova). Vzhľadom na profesionálne vedenie (pedagógovia tanca, choreografky) je schopný okrem scénických programov pripraviť tvorivé dielne, školy tanca – výu-

ku a nácvik základných typov ľudového tanca z rôznych regiónov Slovenska, ako aj vzdelávanie v oblasti tradičnej kultúry. Výsledky svojej práce prezentuje FS Váh priaznivcom ľudového umenia doma i v zahraničí. Je laureátom akademických i celoštátnych súťaží choreografií a sólistov tanečníkov Šaffova ostroha.

Pri príležitosti 40. výročia bolo kolektívu okrem iných ocenení odovzdaná aj Pamätná plaketa od obce Závažná Poruba za oživovanie a prezentáciu tradícií tejto obce. Toto ocenenie ako aj spoluprácu s touto obcou, jej občanmi i folklórnou skupinou si členovia folklórneho súboru veľmi vážia a vyslovujú úprimné poďakovanie.

Bc. Jana Veselovská, odborný metodik pre folklór, Liptovské kultúrne stredisko

Hopsa Zuzka, srdce moje!

Folklorná skupina Smrečany spolu s LH Jaroslava Hrnčiara z príležitosti 40. výročia založenia v premiére uviedla 7. decembra 2019 slávnostný program, ktorý pomenovali Hopsa Zuzka, srdce moje! Bol to príbeh dievčaťa, ktoré sa narodilo pred Veľkou vojnou, hrávalo sa s kamarátkami na lúke, a keď vyrástla, našla si milého, ženy jej vyhotovili výbavu, až potom konala sa svadba podľa smrečianskych zvykov. Po roku sa jej narodila dcéra Zuzka a tak život pokračuje ďalej. Sála KD bola naplnená do posledného miesta. Jubilujúcu skupinu prišli pozdraviť: DFS Ďumbier, FS Vrbové prútie a FS Váh. Folklorná skupina

Poludnica zo Závažnej Poruby k blahoželaniu pridala kyticu kvetov, Pozdravný list a spomienkový darček.

-dm- foto: Richard Macko

Koncert sa dotkol srdc prítomných

Advent nie je len časom očakávania radostnej zvesti, ale aj stretávania ľudí dobrej vôle. Títo ľudia sa v nedeľu 8. decembra 2019 stretli na adventnom koncerte v evanjelickom kostole v Závažnej Porube. Salónny orchester Art Septet Nicolaus pod taktovkou Ľubomíra Rašiho uviedol známe i menej známe melódie. Koncert súčasne otvoril Dni Milana Rúfusa. Hudbou oslovená účastníčka na facebook napísala: „Vysoko si ceníme vystúpenie tohto orchestra. Koncert bol citlivo a umelecky spracovaný. Určite sa príjemne dotkol srdc prítomných. Patrí vám veľké ĎAKUJEME“.

Po koncerte nasledovala zbierka. Výťažok bude doručený obyvateľom zničeného paneláku v Prešove.

-dm-

Pomohli sme ľuďom v núdzi

Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi v Závažnej Porube ďakuje všetkým štedrým darcom, ktorí prejavili solidaritu, spolicenie a súcit s obyvateľmi z Prešova, ktorí v tomto adventnom

čase v jedinom okamžiku stratili všetko – domov, strechu nad hlavou... Na nedeľnom adventnom koncerte sa vyzbieralo 500,- eur a tento milodar bol zaslaný na číslo účtu SK90 7500 0000 0040 0859 1229, VS:6122019, aby sme aspoň takouto formou pomohli zmierniť následky tragédie a naplnili slová apoštola Pavla: „Jedni druhých bremená znášajte a tak naplníte zákon Kristov.“ Vladimír Pavlík

SEPAROVAŤ, ČI PLATIŤ?

Závažná Poruba vyprodukuje ročne 460 ton komunálneho odpadu. Jeden človek 353 kg!

SEPAROVANÍM chránime život.

Kto žije na tejto Zemi a chce, aby na nej žili aj jeho deti a deti ich detí, by sa mal zamyslieť nad tým, čo im odovzdá a v akom stave im zanechá našu planétu. A týka sa to aj odpadu. Každý odpad produkuje. Prišla doba, že MUSÍME s ním nakladať zodpovedne, aby skládky neboli nemým svedectvom ľahostajnosti a tichým zabijakom budúcnosti. Najlepšie by bolo odpad nevytvárať a vrátiť sa do nie tak dávnej doby, kedy plasty jednoducho neboli. Ale pokrok zastaviť nemožno, možno však minimalizovať jeho negatívne dôsledky. Je to príliš ťažké, zaniest odpad tam, kam patrí? Či doma si vytvoriť podmienky a do osobitných nádob či vriec ukladať plasty, kovy, sklo a papier a tento následne vysypať do kontajnerov na to určených? A zelený odpad kompostovať a tým si zhodnocovať pôdu prípadne ho vyviezť na obcou zriadené kompostovisko v Potočku? ZÁLEŽÍ NA KAŽDOM Z NÁS! Čím viac vytriedime, tým menej ho bude na skládkach a o to viac bude na našej Zemi krajšie a čistejšie. Keď sa to nenaučíme, necháme našim deťom planétu zahltenu odpadmi. Zdevastujeme prírodu, rieky, mora, otrávime všetko živé, namiesto rýb odpad, namiesto lúk plných kvetov kopy skládok. TOTO CHCEME?

Za SEPAROVANÝ neplatíme, za NETRIEDENÝ si priplátme

Viete o tom, že obec a tým aj my občania máme možnosť likvidovať separovaný odpad bez zaťaženia vlastnej peňaženky? Platíme len za netriedený a budeme zaň platiť čoraz viac. V našej obci bol doteraz poplatok formou povinného nákupu známok 12,50 € za osobu a rok. Táto forma nahrávala špekulantom, ktorí aby ušetrili, vyvážali odpad tam, kam nepatrí, prípadne zneužívali systém a verte mi boli vynaliezaví, ako vyviezť a neplatiť. Neraz sa kontrolou zistilo, že až 25 populníc pri jednom zvoze sa vyviezlo bez známok. Aj preto sa od 1.1.2020 mení systém zberu. Každý zaplatí sumu 18,- eur za osobu a rok a obec zníži frekvenciu zvozu na raz za dva týždne. Aj napriek tomuto opatreniu obec bude na osobu a rok doplácať z rozpočtu 10,- eur. Skúste dôsledne separovať a zistíte, že do odpadovej nádoby pomaly nemáte čo umiestniť. Úroveň vy-

triedenia komunálnych odpadov za rok 2018 bola v našej obci 27,59 %. A cena za uloženie odpadu je priamoúmerná tomuto percentu a počnúc rokom 2020 sa výrazne zvyšuje, zo sumy 10 € za tonu na 22 € a od 1.1.2021 na 27 €. Ak chceme menej platiť, musíme viac separovať. Aby sa nezvyšoval poplatok za odpady, musíme zvýšiť percento vytriedenia nad 60 %. Je to veľká výzva. Ale je reálna a možná. Len treba chcieť. Stačí triediť dôslednejšie, menej komunálneho odpadu znamená zníženie výdavkov obce na jeho odvoz a likvidáciu a tým menej aj z našich peňaženiek, ale najmä čistejšiu a krajšiu planétu a šancu na život aj tým, čo prídu po nás. **PROSÍM, ZAMYSLÍTE SA NAD TÝM, STAČÍ NAOZAJ TAK MÁLO! PLASTY, SKLO, PAPIER, KOVY NEPATRIA DO KOMUNÁLNEHO ODPADU.** Okrem toho firma Lupčianka, s.r.o. ponúka pravidelný výkup papiera a dva krát do roka obec zabezpečuje veľkokapacitný zber textilu, elektronického a nebezpečného odpadu, železného šrotu. **VYUŽÍVAJME TO!**

Ak sa chcete dozvedieť o triedení viac, je možnosť stiahnuť si príručku „Alchymia triedenia komunálneho odpadu Variant A“ na webstránke: <https://www.naturpack.sk/na-stiahnutie/dokumenty-obce/informacny-material-pre-obce-c-19-alchymia-triedenia-komunalneho-odpadu/>

Obec Závažná Poruba,
Ing. Pavel Betko, starosta

Separovanie šetrí životné prostredie a peňaženku

Miestnej samospráve vyplýva zo zákona organizovať dvakrát v roku zber elektronického odpadu, nebezpečného odpadu, železného šrotu a textilu. Prvý raz sa zbieralo v máji, druhý raz v dňoch 15.

– 16. novembra 2019. Na nádvorí pred Obecným úradom v Závažnej Porube boli opäť pristavené veľkokapacitné kontajnery. Je chvályhodné, že naši občania pochopili dôležitosť separovania tohto odpadu a zberné nádoby postupne a podľa komodity disciplinovane naplnili. Na zbernom mieste pracovali aj zamestnanci obecného úradu. Tak to má byť. Pochvala a uznanie pre všetkých je na mieste.

text i foto: -dm-

Naši navštívili Bohuslavice

Na pozvanie družobnej obce vycestovala v sobotu 30. novembra 2019 do Bohuslavíc delegácia Závažnej Poruby. Cieľom stretnutia bola výmena skúseností z oblasti miestnej samosprávy, racionálne nakladanie s odpadmi a prenesené kompetencie na úseku školstva. Predstavitelia Závažnej Poruby si prezreli aj výstavu perníkov, paličkovanej čipky a zúčastnili sa rozsvietenia vianočného stromčeka v Bohuslaviciach. Zastavili sa aj v chráme Najsvätejšej trojice, kde sledovali organový koncert miestneho kňaza. Toto stretnutie potvrdilo staronovú skutočnosť: „My sa učíme od vás, vy od nás.“

text i foto: -dm-

Jozef Puttera je opäť rektorom

• Zľava: Dušan Migala, Jozef Puttera, Pavel Betko

Staronový rektor Akadémie ozbrojených síl vyštudoval Vojenskú vysokú technickú školu a neskôr sa stal docentom v odbore Teoretická elektrotechnika. V rokoch 2003 až 2004 bol prorektorom pre vedu AOS, v rokoch 2009 až 2012 vedúcim Katedry elektroniky. Potom do roku 2015 pôsobil ako prorektor pre vzdelávanie. Puttera v roku 2015 na poste rektora nahradil Boris Dürkecha, keď ho do tejto funkcie vymenoval bývalý prezident Andrej Kiska. Puttera sa zúčastnil riešenia viacerých národných a medzinárodných projektov v oblastiach profesionálneho záujmu. Je spolupôvodcom troch patentov. Výsledky výskumu a vývoja publikoval na národnej a medzinárodnej úrovni. Podieľal sa na výskume, vývoji a spracovaní štúdií v oblasti vojenského spravodajstva a elektronického boja, senzoch elektronického prieskumu, senzoch v aplikáciách boja proti terorizmu a v číslicových spracovaniach signálov. Jozef Puttera s rodinou býva v našej obci. Ku gratulantom sa pridali aj predstavitelia Závažnej Poruby.

-dm-

Správy zo samosprávy

Z rokovania obecného zastupiteľstva

September 2019

OcZ sa zišlo s cieľom prerokovať spolufinancovanie modernizácie kotolne v budove obecného úradu. Starosta predložil obsah výzvy na modernizáciu kotolní v objektoch samosprávy. Obci prináleží spolufinancovanie, čo predstavuje čiastku 7 811,5 €. Poslanci sa stotožnili s predloženým návrhom a podiel obce schválili.

Október 2019

OcZ prerokovalo Správa komisie finančnej, regionálneho rozvoja a správy majetku, ktorú predložila Ing. Katarína Poliaková.

- Sklíbiť niektoré veci s rekonštrukciou KD (malovanie)
- Projekty riešiť komplexne, tak aby boli trvaloudržateľné a bola návaznosť na ďalší rozvoj
- Definovať architektúru domov v obci
- Vyhodnotenie plnenia PHSR v rokoch 2018-2022
- informovala poslancov o možnosti a využiteľnosti vstupu obce do KLASTRA Liptov. Ozrejmila podmienky prijatia a predniesla celú agendu spojenú s KLASTROM.

Starosta

- Podľa informácie usúdil, že vstup do KLASTRA Liptov by mala byť pre obec prospešná
- Taktiež nám treba osobu, ktorá bude obec zastupovať – navrhol Ing. Katarínu Poliakovú
- Vyzval poslancov na hlasovanie o vstupe obce do KLASTRA Liptov
- Poslanci so vstupom súhlasili.

Ďalej prerokovalo Správu o výsledkoch kontrol v DSS a ZpS Záv. Poruba, Správu predložila hlavná kontrolórka obce Ing. Iveta Jurečková. Správa bola poslancom zaslaná elektronicky niekoľko dní pred roko- vaním

- Nedostatky, ktoré zistila, boli odstránené k 1.10.2019
- Všetky dokumenty podpisuje starosta, nie riaditeľka DSS a ZpS.
- Zvýšenie poplatkov obcou nemajú dobrú odozvu, avšak sú nevyhnutné pre ďalšie fungovanie zariadenia.

Lucia Bačíková a Katarína Poliaková

- Navrhli starostovi obce urobiť v DSS, základnej škole a materskej škole anketu spokojnosti zamestnancov a klientov (rodičov žiakov) v týchto zariadeniach.

Starosta

- Súhlasil s návrhom. Dotazník spokojnosti sa môže vyhodnotiť na zastupiteľstve.

Dušan Migala

- Správa o výsledku kontroly v DSS a ZpS poukazuje na pozitíva i problémy v tomto zariadení.
- V činnosti zariadenia viac hľadajme dobré, nepoukazujme len na zlé.

- Predložil návrh vybaviť DSS a ZpS právnou subjektivitou. Hl. kontrolórka: nie je to možné, ešte by to obci ako zriaďovateľovi prevádzku skomplikovalo.

Starosta obce predložil poslancom návrh zmluvy na vybudovanie cyklochodníka popri Váhu. Chodník bude prospešný pre Závažnú Porubu

- Vec zastrešuje mesto Liptovský Mikuláš
- Zatiaľ sa rieši vlastníctvo pozemkov.

Poslanci s návrhom zmluvy na cyklochodník súhlasili

- Katarína Poliaková podotkla, že je možné využiť projekty Klastra na cyklochodníky a aj výzvy Ministerstva výstavby a regio rozvoja na dobudovanie cyklochodníkov až do Závažnej Poruby

Na rokovanie OcZ predstúpil pred poslancov Ing. Jaroslav Maduda, konateľ spoločnosti Regionálny rozvoj Liptova s.r.o., ktorý má v prenájme pozemky Pod Poludnicu od Pozemkového spoločenstva Luhy. Informoval poslancov, že voda, kanalizácia aj elektrina sú na danej parcele spravené. 8.11.2019 sa bude napájať elektrina – je plánovaná odstávka. Všetky stavebné práce idú podľa projektovej dokumentácie. Tento rok je v pláne vybudovať príjazdovú cestu k pozemkom (hlavnú) bez asfaltového krytu. Budúci rok sa vybuduje verejné osvetlenie a všetky cesty. Asfaltovať sa bude až vtedy, keď bude postavená väčšina domov, aby sa asfalt nepoškodil. Keď budú cesty skolaudované, odovzdá ich obci.

Oznámil poslancom, že žiada do prenájmu ešte 3,5 ha pozemkov od PS Luhy, ktoré by smerovali smerom ku ihrisku, ako pokračovanie IBV pod Poludnicou. Ak dôjde k dohode, vybuduje cestu od diaľnice smerom k IBV, aby nebola zaťažená Hlavná a Kostolná ulica.

Katarína Poliaková

- Vyslovila požiadavku, keď bude odstávka vody, aby bola dotknutým domácnostiam skôr nahlásená, nie hneď po odznení v rozhlase. V danej lokalite je väčšie množstvo malých detí
- Do budúca navrhuje zabezpečiť čistenie ciest hlavne pred DSS
- Kostolná ulica je zaťažená strojmi, preto je potrebné uvažovať nad cestou z Potočka skôr ako začne výstavba druhej etapy. Cesta na Kostolnej ulici sa ničí a trpia aj prilahlé nehnuteľnosti.

Konateľ spoločnosti Regionálny rozvoj Liptova s.r.o

- Cesta z Potočka sa nemôže vybudovať skôr, kým sa nedohodne: konateľ spoločnosti Regionálny rozvoj Liptova s.r.o, obec a Pozemkové spoločenstvo Luhy
- Táto cesta musí byť zapracovaná v územnom pláne

Starosta

- Cestu bude obec riešiť v blízkej budúcnosti, keďže prebieha komasácia v Liptovskom Jáne a táto cesta bude súčasťou nového územného plánu obce Liptovský Ján

Zuzana Červeňová (občianka)

- Vyslovila nespokojnosť s umiestnením retardéra (spomaľovača) na Kostolnej

ulici pred jej domom napriek tomu, že retardér zakúpila a osadila obec na jej žiadosť.

- Odôvodnila, že takto položený retardér nemá zmysel – mal byť položený buď bližšie pri priechode pre chodcov alebo potom jeden vyššie a jeden dole. Takto neplní účel, lebo takto stále dáva priestor na rozbeh áut na tomto problematickom úseku.
- Otriasa sa jej dom, vodiči nákladných áut chodia neprimeranou rýchlosťou a nespomaľujú idúc nadol.
- Autá jazdia po chodníku, nie po ceste

Starosta

- Požiadal poslancov, aby spoločne navštívili Políciu v LM a pomohli riešiť porušovanie pravidiel cestnej premávky, nedodržiavaním povolených rýchlostí v obci
- Taktiež navrhol ku domu Červeňovcov dať oceľové zábradlie s reťazou, aby autá neohrozovali chodcov, ktorí kráčajú po chodníku v tomto úseku. Zábradlie umiestniť tak, aby sa Červeňovci mohli dostať s autom do garáže.

Mária Kováčová (občianka)

- Tak isto podotkla neprimeranú rýchlosť, hlavne nákladných áut, ktoré smerujú do nového stavebného obvodu.
- Poznamenala, že noví občania budú mať krásne nové domy a občania na Kostolnej ulici poškodené neprimeranou jazdou

Richard Macko

- Vzhľadom na vzniknutú situáciu navrhuje OcZ, aby sa písomne odporučilo Pozemkovému spoločenstvu Luhy prenajať konateľovi spoločnosti Regionálny rozvoj Liptova s.r.o ešte 3,5 ha pôdy, aby mohol vybudovať cestu z Potočka a tým vyriešiť dopravnú situáciu na Kostolnej ulici.

Delegovanie nových členov do Rady školy ZŠ MR.

- Iveta Beťková
  - Dušan Migala
- Poslanci s návrhom starostu súhlasili.

Stanislav Kuzma

- Tlmočil požiadavku občanov, aby autobusový spoj pred 6 hod ráno chodieval o 5 minút skôr vzhľadom k tomu, že občania nestíhajú spoj do Liptovského Hrádku

Starosta

- Pripravuje sa nové VZN o daniach a poplatkoch za TKO
- Podielové dane ako príjmová zložka rozpočtu v budúcnosti budú klesať
- Rozdiel medzi jednotlivými daňovými položkami občanmi a podnikateľmi nesmie byť od roku 2022 vyšší ako 10%
- Taktiež obec stále viac dopláca za vývoz TKO, preto sa musí pristúpiť k zvýšeniu poplatkov
- Poslanci dostali návrh na zvýšenie poplatkov, ktoré môžu pripomienkovať
- Nové VZN by obecné zastupiteľstvo malo prijať na budúcom zastupiteľstve

Ivan Jačala

- Spadol plot na nižnom konci pri pomníku

Starosta

- Vyzdvihne sa žeriavom z vody a meter pred starým plotom sa postaví nový.

Richard Macko

- Ku spadnutej škarpe pri penzióne Zivka je nutné dať zábradlie

Lucia Bačíková

- Informovala poslancov, že boli zaslané petičné hárkky na odstrel medveďa (25 hárkov)
- Poďakovala tým poslancom, ktorí zhromaždili podpisy pod petíciu.
- Očakávala väčší záujem zo strany poslancov, nakoľko riešenie tejto problematiky je aj v záujme občanov.

Starosta

- Informoval poslancov, že nám boli pridelené finančné prostriedky na kamerový systém obce, avšak nie v takom množstve o aké sme žiadali
- Do konca roka musí byť vybudovaný kamerový systém v obci, momentálne čakáme na zmluvu
- Informoval poslancov, že Lucia Bačíková sa vzdala predsedníctva kultúrnej komisie.
- Na budúcom zastupiteľstve sa zvolí nový predseda (musí to byť poslanec)
- Poslankyňa Bačíková oznámila, že akcie, ktoré boli plánované počas jej predsedníctva, dotiahne. Naďalej bude pôsobiť v divadle a venovať sa mládeži

Lucia Bačíková

- navrhla, že verejný hovor s občanmi (zhromaždenie občanov) by sa mohol konať 20.11.2019 o 17:00 hod
- poslanci s návrhom súhlasili.

November 2019

OcZ prerokovalo:

Správu komisie životného prostredia, výstavby, ochrany verejného poriadku a dopravy, schválilo VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zaoberalo sa Návrhom rozpočtu na rok 2020 a doplnilo Cenník nájmu poplatkov za služby vykonávané obcou Závažná Poruba. Správu komisie životného prostredia, výstavby, ochrany verejného poriadku a dopravy predniesol predseda komisie Ján Jambrich. Správa venovala pozornosť týmto problémom:

zelen' a čistota v obci, odpadové hospodárstvo, separovanie, osвета, parkovanie na miestnych komunikáciách, voľne pobežujúce psy, znečisťovanie verejných priestranstiev, sťažnosti občanov, susedské vzťahy

Starosta

- pripomenul poslancom, že na januárovom zastupiteľstve sa OcZ bude zaoberať obsahom tejto správy a pripomienkami občanov, ktoré boli vyslovené na zhromaždení občanov dňa 20. novembra 2019.

Starosta k schválenému VZN uviedol:

- Približne 12 000 Eur bude obec doplácať za TKO aj v prípade zvýšenia poplatku
- Väčšina obcí na Liptove má poplatok za TKO vo výške 20 Eur a viac
- Navrhol zakúpiť vrecia na plasty a distribuovať ich občanom – cieľ dôsledná separácia.

- ENVI-PAK pošle vyjadrenie do 15. 12. 2019 ohľadom vývozov separovaného zberu a taktiež obec požiadala aj o navýšenie počtu kontajnerov na plasty

RSDr. Dušan Migala

- Vychádzajme z toho, že v obci máme 7 zberných miest, dôležité je, aby ľudia správne separovali a sem prinášali vytriedený odpad.
- Ak budú mať v populniciach odpad, ktorý sa dá separovať, populnica by im mala byť vyvezená až po vyseparovaní
- Všetko je v ľudoch, v osvete a komunikácii
- Každý rok sa v našej obci vyvezie okolo 460 ton TKO, čo predstavuje 350 kg na osobu. Čím viac sa vyseparuje, tým menej sa vyvezie na skládku.

Lucia Bačíková

- Navrhla pripraviť program, kde budú vystupovať deti zo základnej a materskej školy, ktorý by bol zameraný na dôležitosť separovania

Stanislav Kuzma

- Cudzí ľudia nám naplňajú kontajnery a potom naši občania nemajú kde separovať...
- Tento problém by vyriešil kamerový systém

RSDr. Dušan Migala

- Zopakoval, že v tomto prípade je dôležitá osвета a upozornenia od občanov.
- Dôležitú úlohu v osvete zohráva ten, kto vyberá dane. Ten informuje občanov o podstate a dôležitosti separovania a uvádza dôvody, prečo obecné zastupiteľstvo pristúpilo k nepopulárnemu kroku zvyšovania poplatkov

Starosta obce

Dal hlasovať o VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady tak ako bolo vyvesené. Poslanci s VZN súhlasili.

K bodu 6

Starosta obce skonštatoval, že samospráva dopláca na sociálne balíčky štátu v podobe zvyšovania minimálnej mzdy a úpravy tarifných tabuliek vo verejnej správe. Predpokladá sa, že podielové dane roku 2020 nebudú stúpať

Lucia Bačíková

- Nie je stotožnená s doplácaním finančných prostriedkov z obce na DSS

Iveta Jurečková (hlavná kontrolórka obce)

- Upovedomila poslankyňu Bačíkovú, že obec nedopláca len na DSS, ale aj na školskú jedáleň, materskú školu a školskú družinu
- Ak by sa spravila prístavba DSSaZpS, kde bude o 7 klientov viac, obci sa investícia vráti za 8 rokov. Spláca sa úver.
- Kapacita nášho zariadenia je nízka (malá kapacita miest pre klientov) personál v službe minimálne dvaja.

Katarína Poliaková

- Pani riaditeľka pri nástupe do zariadenia prisľúbila, že zariadenie bude prosperovať 0 k 0
- Tento prisľub nesplnila
- V prípade ak sa zariadenie prístavbou rozšíri, mala by viesť zariadenie k tomu, aby obec nedoplácala a tak isto, aby boli všetky miesta plne obsadené klientmi

Lucia Bačíková

- Informovala sa podľa čoho sa prepočítavajú dotácie pre obecné a občianske združenia? (Podľa počtu členov, podujatí a súťaží)
- Navrhla, že jednou z podmienok získania dotácie by mala byť aspoň jedna brigáda členov zameraná na zvelaďovanie a skrásľovanie obce.

Starosta obce

K pripomienky uviedol: Keďže ide o kolektívne športy, kde musí byť určitý počet detí (futbal 11, gymnastika 9) takže sa musia dopĺňať aj deťmi z iných obcí a miest. Našich detí nie je dostatočný počet. Brigády ŠK organizuje.

Katarína Poliaková

- Navrhla stretnutie samosprávy so všetkými ubytovateľmi na území obce
- V januári spraví v rámci epicentra pohybu osvetu zjazdovému lyžovaniu

Starosta obce

- Upovedomil poslancov, že za 5 rokov sa v obci spravili investície za cca 1 000 000 Eur

Starosta obce navrhol doplniť do cenníka poplatkov v obci poplatok za užívanie sály KD v sume 100 eur v letných mesiacoch a 200 eur v zimných mesiacoch. Poslanci s návrhom súhlasili

Katarína Poliaková

- Na uličku ku domu Milana Rúfusa by bolo dobre navoziť čečinu, keďže sa tam bude odohrávať niekoľko akcií a ulička je v nevyhovujúcom stave (blato)

RSDr. Dušan Migala

Tlmočil niekoľko postrehov a pripomienok, ktoré predniesla Rada starších

- Starostlivosť o Pamätník padlých na nižšom konci preberá Klub dôchodcov
- Informačné panely, ktoré sú umiestnené po celej obci majú nečitateľné nápisy
- Treba označiť miesto, kde padol Nikolaj Ivanovič Nebesnyj.
- Kto má čistiť potok? (brigáda – dotácie) Komu patrí?
- Kde sa budú umiestňovať nové hroby na cintoríne, kde pokračuje urnový háj
- Nevyhovujúce parkovanie na Hlavnej ulici
- Nech sa správca Areálu Mateja Staroňa stará celoročne, nie len vtedy, keď sú bežecké preteky
- Viac pozornosti venovať verejným priestranstvám: Mostky, Lopatina, zberné miesta
- Urobiť rozbor vody Medokýš a označiť prameň
- Je potrebné osadiť rozbité sklo na hornej zástavke.

Starosta: pripomienky berieme na vedomie, postupne sa budú riešiť. (kalené sklo – je už objednané)

Richard Macko

Poznamenal, že v Dome smútku treba osadiť aspoň 2 svetlá, lebo ľudia nevidia do Funebrálov

Lucia Bačíková

Informovala sa, či už prebieha anketa v DSS, MŠ a ZŠ (starosta obce požiadala poslancov, aby zostavili otázky na túto anketu)

Dušan Migala, zástupca starostu

Vážený pán starosta a poslanci

Som stále ako imobilný pacient aj s manželkou v sociálnom zariadení Evanjelickej Diakonie v Sučanoch. Je to už „čakanie na smrť“, ktorá uzatvorí náš život. Celé dni ležím, aj keď ma často polohujú a synovia vysadia do vozíka, je to jednotvárny režim. Preto mám dost času venovať sa spomienkam. Myslím na dobré i zlé chvíle, časy môjho života, tiež aj na spolurodákov, porubänov od detstva až doposiaľ.

Po generáciách sa Poruba zveľadovala v rôznych oblastiach. Tak som i ja na ňu v mnohom hrdý, ako aj tí, čo by sa mohli nazvať „porubský rodolub“. So mnou študovali, pracovali a často ma oslovovali s otázkou, „tak čo máš dobré, alebo zlé, ty porubský liptovský rodolub?“ Predstavujem si ako by sa mala ďalej rozvíjať naša Závažná Poruba, ako by sa skrášľovala, kultúrňovala a stávala sa atraktívnejšou. Preto postupne navrhujem a ponúkam návrhy:

1. Pri vstupe do obce osadiť výtvare poňatý stojan cca 2-2,5 m vysoký s nápisom hore - VITAJTE V OBCI ZÁVAŽNÁ PORUBA a v strede umiestniť znak obce cca 60 - 120 cm od J. Vongreja. Zo strany Poruby nápis - DOVIDENIA. (Návrh môžem spracovať).
2. Už dávnejšie som vám predložil návrh úprav obce, jej centra v architektonickom poňatí. Zahŕňa priestory pred KD, OÚ a MŠ. Ako výraz vďaka postaviť sochu murára a jeho remesla. Z južnej strany OÚ vytvoriť kvetinový záhon od KD až po vstup do OÚ. Zo severnej strany zrušiť oplotenie a vysadiť pás krikov, ktoré by sa dali strihať. Do výstavby regionálneho múzea zahrnúť aj humno. (viď. architektonická štúdia) Za MŠ vo svahu Žiarca vybudovať amfiteáter pre cca 400-500 ľudí.
3. Nadstaviť Dom Horskej služby a podkrovie so samostatným vstupom z blízkeho svahu, využiť na prenajímanie. Tvar strechy urobiť sedlový.
4. Na Dome smútku zrušiť nikomu nič nehovoriace zápalky (žiletky) a urobiť to podľa pôvodného projektu so zvonnicou tzv. umieráčikom. Realizovať aj átrium s vysadenou kvetinovou plochou (viď projekt). Týmto riešením by sa napravili svojvoľné porušenia autorských práv a konanie vtedajších „ortokomunistov“ proti stavebnému zákonu.
5. Komisionálne prejsť celú dedinu a vtypovať miesta pre výsadbu nízkych, stredných a vysokých porastov - solitérov, alebo skupín. (odporúčam brezy, lipy, buky, duby, javory). Svahy na stráni Žiarca zaplniť výsadbou ovocných stromov, alebo zalesniť striedaním drevených kultúr v pásach.

6. Viac zainteresovať občanov na výsadbe kvetov (hlavne muškátov) dávajúcich na vonkajšie parapety okien, pri vstupoch do domov, uličiek, predzáhradok.
7. Po dedine, hlavne popri potoku vysadiť kvitnúce kríky, ktoré sa dajú strihaním tvarovať.
8. Pracovať na tom, aby začalo fungovať zariadenie Tatrín a Jaslovských Bohuníc a od týchto zariadení vybudovať cyklotrasu do rekreačných a kúpeľných zariadení v Liptovskom Jáne, Tatralandii a Liptovskej Mare.
9. Znovu založiť lesopark spolu s urbárskym spolkom Brezinky. Na vhodnom mieste vybudovať vyhliadkovú vežu, z ktorej by mohli byť krásne výhľady na Liptov a na Nízke Tatry.
10. Všetky ploty, brány, ohradenia natrieť svetlými farbami, najmä modrej a hnedej....
11. Pri vydávaní povolení na rekonštrukciu domov aj zatepľovania, trvať na zachovaní pôvodných ozdôb a prvkov. Okolo okien, dverí, rohov, ríms, atď.
12. Z hľadiska zachytávania a využívania horských tokov a tiež pre atraktivitu vytvoriť jazierka s rybným chovom. Odporúčam vybudovať ich poniže Tatrína pod Brezinkami a nad cintorínom Brehy vysadiť potrebnými rastlinami. Prietoknosť napojiť na pôvodné jarky tečúce z pod Poludnice.
13. Uličky zatravníť a udržiavať kosením.
14. Kaplnku opraviť a nastriekať jemne modrou a ozdobné prvky tmavomodrou.
15. Cigánske brehy zalesniť (aspoň tam, kde sa to dá).
16. Na severnej stene ZŠ upraviť plochu cca 500x250 cm pre vytvorenie nástennej maľby, fresky, alebo grafiky.
17. Detto na kultúrnom dome, čo by oživilo priestor vstupu do rodného domu Milana Rúfusa a budúceho múzea, pre ktoré by už v súčasnosti bolo treba robiť zbierku artefaktov na sklade.
18. Na Prednej Poludnici v priestore stretávania občanov Ilanova a Závažnej Poruby - liptákov - vytvoriť z tamojšieho neopracovaného kameňa pylón, alebo múr 2x1 m a 50-70 cm hrúbka. Vedľa osadiť dosku (fošňu) s vyrytým nápisom hodiacim sa k takémuto podujatiu.

Väčšina návrhov, ktoré uvádzam sa v podstate dá realizovať samotnými obyvateľmi, OÚ a z peňazí rôznych fondov a grantov. Len treba o ne žiadať a mať vypracované projekty. Hlavne pre svoj domov, rodisko, zanechať ušlachtilé stopy doby v ktorej žijeme pre ďalšie generácie.

Tomáš Miroslav Niňaj, 10. 10. 2019
Adresa: Stredisko Evanjelickej Diakonie
Dom Dobrého Pastiera, Partizánska 279/25
Sučany PSČ 038 52

Závažná Poruba, 2. decembra 2019

Vážený pán Tomáš Miroslav Niňaj, po prečítaní Vášho listu som sa presvedčil, že aj keď Vám Váš zdravotný stav nedovoľuje osobne prísť do svojho rodiska, neustále sa živo zaujímate o život v našej obci.

Vo Vašom liste je veľa postrehov a námetov, ktoré sa bytostne dotýkajú života v našej obci. Veľa vecí sa automaticky rieši a ostatné Vaše námety budeme postupne zapracovávať do našich plánov pri budovaní a rozvoji obce Závažná Poruba, ktorá Vám tak leží na srdci.

Prajem Vám ešte veľa zdravia, zdravú myseľ a teším sa na opätovné osobné stretnutie.

Ing. Pavel Beťko, starosta obce

Zmapovali webovú stránku našej obce

V regióne Žilinského samosprávneho kraja boli mestá a obce projektom „Otvorené mestá a obce - mapa transparentnosti ŽSK“ podrobené zmapovaniu ich webových stránok. Riadiacim orgánom bolo Ministerstvo vnútra SR. Projekt bol orientovaný na porovnanie miery otvorenosti samospráv miest a obcí, ako na svojich webových sídlach zverejňujú informácie o svojej činnosti, fungovaní, v akom rozsahu a ako sú pre verejnosť dostupné. Každá webová stránka reprezentuje organizáciu, pre ktorú bola zriadená. Tak to robí aj webová stránka obce Závažná Poruba. Informácie na nej uložené predkladá pomocou webového prehliadača viacerým užívateľom, ktorí k nej pristupujú pomocou internetu. Občanom obce, ale i iným užívateľom predkladá informácie o fungovaní samosprávy, kultúrneho i športového života, a iné. Stránku si treba pozorne celú prezrieť a nájde sa tam všetko dôležité. Z vyhodnotenia projektu vyplynulo, že webové sídlo obce Závažná Poruba je na dobrej úrovni. Celkovo obec skončila na 133. pozícii z 308 hodnotených samospráv ŽSK. V rámci okresu Liptovský Mikuláš (počet hodnotených samospráv 54) skončila na 19. pozícii. Výsledky nás zaväzujú k tomu, aby sme nepoľavili v ceste zlepšovania sa. Zároveň vidíme priestor na zlepšenie v jednotlivých zložkách hodnotenia. Preto súčasnú webovú stránku čakajú ďalšie výzvy a vylepšenia, o ktorých vás budeme informovať.

Podakovanie patrí aj tým, ktorí svojimi príspevkami a podnetmi prispievajú k jej tvorbe.

Ing. Milan Majerko, webmaster

Pod Poludnicou bude stáť 60 nových rodinných domov

Dispozično-prevádzkové riešenie je dané funkciou objektov

Na katastrálnom území Závažnej Poruby v lokalite Žiar sa v tomto roku rozbehla výstavba rodinných domov. Na podnet viacerých obyvateľov obce sme položili niekoľko otázok

Ing. JAROSLAVOVI MADUDOVI, konateľovi spoločnosti s r. o. Regionálny rozvoj Liptova.

Stavby rodinných domov sú už realitou. Dvadsať stavebných povolení, 14 rozstavaných domov. Pán inžinier, čo predchádzalo skutočnosti, aby sa v tejto atraktívnej lokalite začalo stavať?

Hneď úvodom by som chcel pripomenúť, že v začiatkoch záujmu našej spoločnosti o túto lokalitu nevyzerala vôbec až tak atraktívne, ako sa postupne menila. V podstate to bola len lúka, na ktorej sa pestovala repka olejná, o ktorej pestovaní sa vedú medzi poľnohospodármi rôzne polemiky o jej vplyve na pôdu, zver a podobne. Ale aby som sa vrátil k otázke... V prvom rade to bolo veľmi veľa jednaní s majiteľmi pôdy, resp. so zástupcami majiteľov pôdy – s výborom Pozemkového spoločenstva Luhy. Konkrétne sa rokovalo o možnostiach riešenia IBV v tejto lokalite a následne o schválení tejto lokality do nájmu našej spoločnosti valným zhromaždením pozemkového spoločenstva. Toto bol len prvý a najdôležitejší krok. Potom nasledovali stretnutia so zástupcami obce, hydrogeologické prieskumy na tejto lokalite a tvorenie štúdie výstavby. Po štúdiách sa konečne začala tvoriť projektová dokumentácia na vypracovanie doplnku k Územnému plánu obce, projektová dokumentácia pre Územné rozhodnutie (ku ktorému sa vyjadruje okrem obce aj približne 27 ďalších orgánov a inštitúcií) a nakoniec jeho schválenie.

Územné rozhodnutie predstavuje dôležitý dokument. Čo všetko obsahuje okrem prípravy pozemkov pre výstavbu?

Územné rozhodnutie vlastne podrobne stanovuje koľko nehnuteľností sa môže na celom území postaviť, aké sú maximálne výšky nehnuteľností, aby si domy navzájom netienili, stanovuje maximálnu zastavanosť územia a taktiež maximálnu zastavanosť danej parcely, ktorá sa v tomto prípade dáva našim klientom do podnájmu, ako aj všetky stavebné normy. ÚR stanovuje, kadiaľ majú ísť všetky inžinierske siete a podobne. Územné rozhodnutie je dokument, ku ktorému sa

vyjadruje veľa organizácií, aby posúdili aj vplyv na životné prostredie, rôzne stavebné normy. Územné rozhodnutie, spolu s doplnkom k Územnému plánu je dokument, ku ktorému sa mohli vyjadriť, dať pripomienky, postrehy a návrhy aj všetci občania obce Závažná Poruba, nakoľko oba dokumenty boli prístupné na úradnej tabuli obce.

Projektová dokumentácia rieši inžinierske siete: miestne komunikácie, pitná voda, odpadové vody, elektrické prípojky, verejné osvetlenie a telekomunikácie... Aký je stav a situácia v súčasnosti?

S reálnou výstavbou inžinierskych sietí sa začalo na jar v roku 2019. V súčasnej dobe je stav nasledovný: Voda a kanalizácia sú hotové a napojené na centrálny príjem vody a aj kanalizácia je napojená na kanalizáciu obce. Čo sa týka elektriky, tak rozvody ku nehnuteľnostiam sú vybudované, prekládka jednej časti elektrického vedenia je spravená a aj skolaudovaná a el. vedenie pozdĺž pozemkov pozdĺž prízjazdovej cesty sa bude realizovať na jar v roku 2020. Elektrické rozvody na verejné osvetlenie sú hotové a chráničky na optický kábel sú taktiež v zemi a pripravené na realizáciu stavby. Hlavná prízjazdová cesta na pozemky bola do dočasného stavu postavená pred niekoľkými dňami. Samozrejme, je bez finálnej povrchovej úpravy – asfaltu a taktiež bez obrubníkov, lebo podľa skúseností z predošlých projektov, ktoré sme realizovali, tak mechanizmy stavebníkov by asfaltovú cestu dokonale poškodili a zničili.

Predpokladáme, že vo februári budúceho roku by mali byť hlavné siete – teda voda, kanalizácia a elektrika skolaudované.

• Výstavba rodinných domov v stavebnom obvode Pod Poludnicou, jeseň 2019

Nový stavebný obvod ste pomenovali IBV Pod Poludnicou. Charakterizujte, prosím, z hľadiska architektúry nové stavby rodinných domov.

Toto je ťažká otázka. Ja nie som architekt. Za predošlého režimu sa v takýchto zastavaných oblastiach kládol dôraz na uniformitu nehnuteľností. Domy boli z rovnakých materiálov, vyzerali rovnako a ešte sa museli aj farebne podobať. Proste aj v tomto orgány vnútili budúcim majiteľom nehnuteľností svoju predstavu o ich dome. Od revolúcie v tomto roku prešlo už 30 rokov a myslím si, že je dobré, aby každý majiteľ nehnuteľnosti si svoju nehnuteľnosť postavil tak, ako vyhovuje jemu, jeho rodine. Podľa toho akú má predstavu on, keďže si to sám financuje a nie podľa toho, akú majú predstavu iní ľudia, ktorí tam nebudú bývať.

Okrem iného táto charakteristika je aj v samotnom ÚR a znie: „Architektonické riešenie je podmienené hmotovo-priestorovým usporiadaním navrhovanej zástavby. Materiálové stvárnenie vychádza z tradičných stavebných materiálov. Vo fasádach sa uplatní kombinácia omietok, drevených obkladov a ostatných konštrukčných prvkov. Krytina striech bude keramická, betónová, príp. iná. Podrobne bude materiálovo a farebné riešenie súčasťou v projektovej dokumentácii pre stavebné povolenie. Dispozično-prevádzkové riešenie je dané funkciou objektov.“

Žijeme na asfalte a betóne. Po zástavbe zostanú priestory aj pre verejnú zeleň?

Otázka je čo si predstavujeme pod pojmom verejná zeleň. Ak sa pod týmto pojmom myslia parky, alebo ihriská, tak to sa volá občianska vybavenosť. A túto občiansku vybavenosť sme na tomto projekte neriešili. Ak sa pod pojmom verejná zeleň myslí likvidovanie trávy a asfaltová výstavba, tak toto je veľmi diskutabilné. Tráva tam nebola. Bola tam škodlivá repka olejná. Žiaľ, nie mnou vymyslené normy nám stanovujú aké široké majú byť cesty a chodníky a aj z akých povrchov musia byť. Tomu sme sa museli prispôbiť, ale celý projekt sme riešili tak, aby sme nemuseli vyrúbať ani jediný strom a v spolupráci s obcou sme stanovili zastavanosť každého pozemku na 50%, takže každý z podnájomníkov, ktorí si budú stavať domček svojich snov bude mať na svojom pozemku dostatok zelene. Verejná zeleň sa skôr počíta pri HBV (hromadnej bytovej výstavbe) – ako sú bytovky a sídliská. Nie pri IBV (individuálnej bytovej výstavbe), čo sú samostatne stojace nehnuteľnosti a čo je vlastne náš prípad.

Možno očakávať, že okolo rodinných domov vyrastú 2,5 m betónové ohrady, ako je to dnes na Slovensku zvykom? Ako je navrhnuté oplotenie pozemkov?

Nepredpokladám, že by niekto staval 2,5 metrové betónové ohrady. Nebolo by to rozumné, nakoľko sám sebe by tienil

• Výstavba rodinných domov v stavebnom obvode Pod Poludnicou, jeseň 2019

slnko, ktorého tu na Liptove nebýva veľa. Také vysoké betónové ploty sa zvyknú stavať pri pozemkoch, ktoré majú oveľa väčšiu výmeru, alebo z dôvodu odhlučnenia pozemku od nejakej frekventovanej cesty.

Stavba plotov je v prvom rade vec susedov na susedných parcelách a samozrejme podlieha stavebnému povoleniu buď ako jeho súčasť, alebo ako ohláska drobnej stavby, kde má záverečné slovo vždy obec, ako nadriadený orgán stavebného úradu.

Dopravná obsluha je vážna vec. Najviac sú zasiahnutí obyvatelia na Kostolnej ulici. Ako je zabezpečený celý dopravný systém a prístupové cesty v čase výstavby a následne v dobe užívania rodinných domov?

Pôvodným plánom bolo spraviť obslužnú cestu pri výstavbe sietí, ako aj pri výstavbe rodinných domov priamo cez pozemky Pozemkového spoločenstva Luhy smerom ku ihrisku. Túto obslužnú cestu na naše náklady mala vybudovať naša spoločnosť. S pozemkovým spoločenstvom bola predjednaná výmera prenajatých pozemkov tak, aby sme finančne zvládli vybudovať túto cestu, ale na poslednú chvíľu, pred podpisom zmluvy, bola výmera pozemkov zo strany Pozemkového spoločenstva Luhy zmenená a my sme museli na túto skutočnosť reagovať. Okrem toho od pána starostu som mal informácie, že cesta sa ešte nedá stavať, lebo by zasahovala do katastrálneho územia obce Liptovský Ján, a to sa najprv musí legislatívne vyriešiť. Čo sa týka výstavby inžinierskych sietí, ktoré v subdodávkach zabezpečovala naša spoločnosť, bolo cez nášho pracovníka zabezpečené, aby sa po Kostolnej ulici jazdilo opatrne. Dokonca naši dodávatelia stavieb nechávali svoje mechanizmy vo väčšine prípadov na stavenisku takmer až do úplného ukončenia stavby, aby cesty vo vašej obci používali čo najmenej.

Je ale samozrejme, že keď sa v ľubovoľnej obci, alebo v meste stavia takýto pomerne veľký investičný celok, dá sa predpokladať, že po cestách bude jazdiť až do úplného dostavania zvýšené množstvo mechanizmov, nákladných áut a v neposlednom rade aj osobných áut, ktoré s vysokou pravdepodobnosťou už budú

jazdiť stále, nakoľko patria vašim budúcim spolubývajúcim.

Pokúsme sa odhadnúť. Koľko nových občanov pribudne a prihlásia sa k trvalému pobytu?

Pri tomto podnikateľskom zámere sme pozemok rozparcelovali na 67 parcel. Sú tam však aj klienti, ktorí si kúpili viac pozemkov a teda nepredpokladám, že by si chceli postaviť viac domov. Takže odhadujem, že by sa na projekte Pod Poludnicou malo postaviť cca 60 domov, kde v každom dome budú bývať priemerne 3 osoby, takže sa jedná o cca 180 obyvateľov, ktorí sa po kolaudácii svojich domčekov prihlásia na trvalý pobyt.

Obec z toho bude mať, samozrejme, príjem v podielových daniach, daniach z nehnuteľností a podobne. Takže sa domnievam, že aj obec bude spokojná, keďže dostane nemalé financie, ktoré by sa mali používať na rozvoj obce. Ale, samozrejme, o tom už rozhoduje vaše obecné zastupiteľstvo.

A ešte jedna otázka na záver. Koľko Porubčanov prejavilo záujem a zakúpili pozemky. Zostali ešte aj voľné?

Presnú štatistiku koľko klientov prejavilo záujem o pozemok a koľko z nich bolo zo Závažnej Poruby si určite nevedím. Takže presné čísla nemám. A žiaľ, ani sa nedajú zistiť, nakoľko mnoho ľudí, ktorí bývajú napr. v L. Mikuláši si pozemok prenajali, takže priamo oni nie sú zo Závažnej Poruby, ale ich rodičia, poprípade starí rodičia ich na tieto pozemky upozornili a niektorí z nich už stavajú svoje nehnuteľnosti. Ale všetci, ktorí majú od nás pozemok sú zo Slovenska a určite viac ako 85% budúcich obyvateľov je z Liptova.

K dnešnému dňu už žiaľ nie sú v tejto lokalite žiadne voľné pozemky.

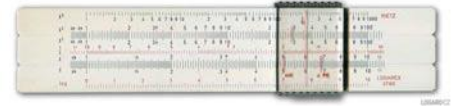
Ako a kde sa možno dozvedieť viac?

Viac o tomto projekte, ako aj o ďalších našich už realizovaných projektoch sa dá dozvedieť na našej webovej stránke : www.pozemkynaliptove.sk, alebo v našej kancelárii vo firme Regionálny rozvoj Liptova s.r.o na Ulici 1. mája 112.

Pán inžinier, ďakujem za rozhovor.

Dušan Migala, šéfredaktor

Logaritmické pravítko

Štúdium na strednej priemyselnej škole stavebnej vyžadovalo aj nevyhnutné technické vybavenie študenta. Predstavovalo to zakúpenie logaritmického pravítka, prizmatického merítka, rysovačej súpravy, rysovačej dosky formátu A2, príložníka, sady trojuholníkov, uhlomera, krivítka, patentnej tužky a ďalších pomôcok. Suma sumárum to predstavovalo viac ako 350 Kčs. Bolo to zhruba päťdesiat percent otcovho mesačného zárobku. Písal sa rok 1956.

Najdrahšie bolo logaritmické pravítko – 145 Kčs. Dnes už mladá generácia asi ani nevie čo to bolo. Malo lineárnu kvadratickú, kubickú a logaritmickú stupnicu. Na rube posúvadla boli stupnice goniometrické. Dali sa na ňom robiť hotové matematické zázraky. Bežne sa používalo aj na statické výpočty. Dovoľaná odchýlka bola do dvoch percent. Pri dôslednom nastavovaní hodnôt skutočná odchýlka bývala nižšia ako pol percenta.

Raz som po návrate zo školy domov zistil, že nemám logaritmické pravítko. Zamrazilo ma. Predstavil som si konkrétne miesto v školskej lavici kde ho mám. Voľba bola jednoznačná. Sadol som na bicykel a uhaňal späť do školy. V tom „švungu“ som pri odbočovaní na školskú ulicu pri finančnom riaditeľstve (dnes budova polície v Lpt. Mikuláši) nevybral dokonale zákrutu. Palcom na ľavej nohe som narazil do vyčnievajúcich schodíkov Gessayovej nehnuteľnosti. Palec začal preukrutne bolieť. Celý zmodrel. Najhoršie bolo, že v lavici som logaritmické pravítko nenašiel.

Moja ďalšia cyklotrasa viedla do obce Sokolče, odkiaľ som mal spolužiaka Mira. Ten ma na uličke pri dome privítal s úsmevom a prehovoril: „Viem po čo ideš, ale ja ho nemám. Zobral ho spolužiak Vlado z Lipt. Kríža. Neboj sa, zajtra ti ho do školy prinesie.“

Po tomto ubezpečení som už do Svätého Kríža nejazdil. Bola to odbočka a pobral som sa domov. Aj tak som najazdil okolo tridsaťpäť kilometrov. Noha ma síce bolela, ale hrialo ma vedomie, že nebudem musieť predčasne ukončiť štúdium, pretože prostriedky na zakúpenie nového logaritmického pravítka sme jednoducho nemali.

Naša úcta k uvedenej učebnej pomôcke v tom čase bola asi taká, akú má dnešný študent k osobnému počítaču, exkluzívnemu mobilnému telefónu, MP trojke a slnečným okuliarkom dohromady.

Jano Čunga

Niet väčší zázrak ako žiť, niet vzácnejšieho daru

Na svet prišli v roku 1919.
Predišli nás do večnosti,
no zostávajú žiť v našich srdciach.
S úctou a láskou spomíname
nedožité sté narodeniny

JÁN KULHAVÝ

Patril do veľkej rodiny porubských murárov. Staval Drevenu Turany a objekty priemyslu po celom Slovensku.

Ján Kulhavý vyrezával postavy s tematikou remeselníctva, vyrezal kachliara, spracovateľa súkna, kolára, kováča, čižmára i postavy s poľnohospodárskou tematikou, v jeho zbierke možno nájsť ženu, mlatca, hrabačku, poľnohospodára zaväzujúceho vrece. Rád vyrezával aj muzikantov. Spracoval aj tému huslistu, basistu či harmonikára na gombíkovej harmonike.

Po čase bez problémov vyrezával rôzne postavy. Uviest možno plastiky dvojíc, postavy s pastierskou tematikou, zbojníckou tematikou i rôznymi ďalšími, do ktorých pretavil svoju fantáziu a námet.

PETER STAROŇ

Posledný porubský pán murár. Svoj rukopis zanechal na viacerých stavbách v Závažnej Porube, Liptove, Slovensku. Venoval sa rezbárstvu.

Výrobky Petra Staroňa oživujú nielen tradície uplynulého života v obciach, ale približujú mladým ľuďom archaizmy, s ktorými sa stretávame už len sporadicky. Väčšinu miniatúr robil podľa vzoru alebo vlastnej predstavy. Všetky užitočné predmety, ktoré domáci majster vyrobil, sú funkčné. To znamená, že i na krosnách vysokých asi 20 centimetrov je možné tkať. Proporcie musia byť zachované kvôli funkčnosti miniatúr. Ako materiál využíval drevený odpad zo stolárskych dielní, najviac paličky rôznych dĺžok a širok.

Z ďalších výrobkov, ktoré Peter Staroň urobil, spomeňme: konský záprah, belčov, kolísku, v akej kedysi spávali novorodiatka.

A ešte jednu zaujímavosť. V Závažnej Porube v rímsko-katolíckej kaplnke našiel Jaroslav Jurečka, exstarosta obce, neúplnú pamätnú dosku. Chýbala z nej

takmer jedna celá polovica. Šikovný majster Peter Staroň, ju zrekonštruoval. Najskôr dorobil chýbajúcu časť dosky a potom podľa predlohy dopísal chýbajúci text. Teraz je tabuľa umiestnená v budove základnej školy.

MÁRIA ŠULEKOVÁ

Mladé roky prežila na Chate pod Ďumbierom. V povedomí najstaršej generácie zostáva ako kuchárka na Chate Opalisko.

Mária Šuleková sa venovala práci, ktorej rozumela a jej kuchyňa bola známa po celom Slovensku. Dobro rozdávala okolo seba a mala radosť, keď prácou svojich rúk mohla dobrým jedlom obdarovať a potešiť návštevníkov Závažnej Poruby. Do večnosti nás predišla pred 34 rokmi. V manželstve vychovali štyri dcéry. Všetky sa stali úspešnými športovkyňami a dosiahli nemalé úspechy na úrovni Slovenska, Československa i Európy. Kvetka, Hanka, Vierka a Milka si s láskou spomínajú na dobrú mamu.

MATEJ BEŤKO

Vyučil sa za murára, no venoval sa práci na poli a v lese. Posledný porubský furman.

Matej Beťko si určite zaslúži, aby sme príbeh jeho života pripomenuli ako niečo krásne, čisté, opravdivé, no neľahké.

Konský záprah bol pred desiatkami rokov nenahraditeľný nielen na poli a v hore, ale aj pri všetkých udalostiach, ktoré vybočili z bežného života. Futbalistov vozieval na zápasy po susedných dedinách a ak sa nešťastne zlomila noha, tak povoz poslúžil aj ako sanitka. Neraz odviezol aj porubskú muziku, či divadelníkov. Keď bolo treba prepraviť ťažký náklad ku lyžiarskemu vleku, alebo do kameňolomu, tak spriahli aj tri páry. Vyzdobené kone zas vozievali mladuche rúcho. Keď zo starej striekačky prerobil pohrebný voz Milo Valent, tak truhlu s nebožtíkom vozieval na cintorín. Pohrebnú službu vykonával viac ako desať rokov.

Na vyzdobenom rebriniaku vozieval aj regrútov na „asentírku.“ **zostavil: -dm-**

Prevýchovy

I. OBDOBIE ZMIEN

V predvojnovom, ale aj bezprostredne v povojnovom období bývalo zvykom, že v deň začiatku nového školského roka sa zišli žiaci všetkých tried našej školy aj so svojimi učiteľmi a niektorými rodičmi v kostole. Bol to slávnostný akt, obsahom ktorého boli náboženské piesne, príhovory a modlitba. Rovnako to bývalo aj v posledný deň školského roka. Tomuto stretnutiu sa hovorilo „exámen“.

Vyučovanie každý deň začínalo modlitbou. Učili sme sa aj spievať. Okrem iných aj pieseň práce. V jedno ráno nám učiteľ kázal zaspievať postojácky pieseň práce. Po jej doznení sme ostali stáť. Učiteľ povedal „sadniťe si“. Nikto si nesadol. Učiteľ zopakoval svoj predchádzajúci pokyn a my sme spontánne povedali. „a modliť?“ „Dneska sa modliť nebudeme“, vyhlásil učiteľ. Na druhý deň sa situácia zopakovala. Nie úplne. Po zaspievaní piesne práce nám učiteľ povedal, že odteraz sa už modliť nebudeme a môžeme si sadnúť.

Prekvapilo nás, že keď sme o tejto udalosti doma informovali rodičov, veľmi sa nečudovali. Boli zdržanliví. Vedeli už viac ako my a videli ďalej.

II. POSLANIA UČITEĽOV

Socialistická prevýchova mala rôzne podoby a rôzne pravidlá. Učiteľ, ktorý v cirkevnom zbere roky pôsobil ako kantor a pri nešporných bohoslužbách (na predpoludňajšie bohoslužby sa chodilo do kostola „matko-cirkvi“ v Liptovskom Jáne) viedol celý obrad, sa z kostola vytratil.

Doba sa zmenila a namiesto pripravovanej komasácie pôdy, štát presadzoval zakladanie jednotných roľníckych družstiev. Od učiteľov sa vyžadovalo, aby takéto spoločné obhospodarovanie pôdy podporovali a robili patričnú osvetu i medzi žiakmi. Raz nám pán učiteľ vysvetľoval prednosti hospodárenia JRD. Napríklad sceľovaním polí, sústredením hospodárskych zvierat, vybavením JRD modernými strojmi, s dotáciami od štátu, nahradením konských záprahov traktormi a pod. Poukázal ako maloroľníci, ktorí nemajú svoj záprah, musia preplácať furmana.

Aby tieto skutočnosti demonštroval príkladom, opýtal sa: „No koľko stojí práca furmana so záprahom jeden deň?“ Obrátil sa na Dušana, ktorý odpovedal: „koľko otec pýta“. Bol to malý debakel lebo Dušanov otec mal vlastný záprah a do JRD sa nehrnul.

Podstatné ale bolo, že učiteľ bol erudovaný a všeobecne uznávaný pedagóg. Hodnoty, ktoré mal zakódované v sebe, dominovali nad poučkami narýchlo zhotovených príručiek. Staral sa nielen o výuku, ale bol autoritou v obci. Dohliadal na morálku, rozvoj kultúry a športu a sám išiel príkladom.

Raz ma pán učiteľ zastavil pred krčmou s otázkou, kam mám namierené. Hovorím mu, že do krčmy. Po čo? Kúpiť otcovi cigaretie. Ty nemáš čo do krčmy chodiť! A vrátil ma späť. A to musím podotknúť, že otec bol absolútny abstinent a naša domácnosť denne poskytovala učiteľovej rodine kravské mlieko pre ich malé ratolesti.

Vypoklonkovanie spred krčmy som bral s nelúbosťou, ba až s miernym odporom. Ale poslúchol som. Učiteľia v nás vzbudzovali nielen rešpekt. Aj dôveru.

Jano Čunga

Kids Fun Academy v našich školách

V minulom čísle PN č. 100 sme priniesli krátku informáciu o spolupráci s Kids Fun Academy (ďalej KFA) – v tomto čísle PN vám tento projekt predstavíme.

Prečo sa komisia pre šport, vzdelanie, kultúru a soc. vecí rozhodla predložiť návrh na finančnú podporu tejto činnosti v oboch školských zariadeniach?

Dnešná generácia detí je iná ako tie predošlé. Deti trávajú viac času doma, využívajú technológie a menej sa hýbu. Pohyb je u detí nesmierne dôležitý nielen pre fyzickú kondíciu, ale aj pre psychickú pohodu. Pohyb deťom prináša radosť a chuť športovať.

Práve preto sme sa rozhodli podporiť tento projekt v našich školách, lebo máme úprimný záujem ponúknuť deťom to, čo ozaj potrebujú, čo je pre nich prirodzené – a to je pohyb. Prepojením v oboch školských zariadeniach si vkladáme nádej, že sa tak pohyb pre deti stane prirodzenou súčasťou a že ich časom uvidíme v našich radoch či už ako lyžiarov, bežcov, futbalistov, alebo gymnastky – to by bola krásna spätná väzba. Ale výhra bude hlavne radosť z pohybu a pohybová zručnosť pre ich zdravý vývin, nech už sa časom rozhodnú pre akýkoľvek šport. Poďakovanie patrí hlavne starostovi obce – ktorý presne pre tieto dôvody tento návrh podporil a pomohol aj pri jeho zrealizovaní.

Položme pár otázok na predstavenie tohto projektu osobe povolanej – zakladateľovi a štatutárovi občianskeho združenia KFA – Mgr. Jurajovi Sabolovi

Vzdelanie: Fakulta Športu Prešov, učiteľstvo všeobecno vzdelávacích predmetov, trénerstvo

Trénerská kvalifikácia: UEFA A

Juraj, vy ste myšlienkou a aj zakladateľom KFA, preto prosím stručne charakterizujte našim čitateľom čo je KFA?

Je to občianske združenie, ktoré sa venuje a zaoberá rozvojom pohybovej gramotnosti u detí do 10 rokov.

Čo Vás motivovalo venovať sa práve tejto činnosti?

Venujem sa športu ako športový riaditeľ, tréner, autor publikácií od mojich 20-tich rokov - vtedy som bol študentom 2. ročníka na Fakulte športu. Mal som možnosť pôsobiť v štyroch mestách na Slovensku a venovať sa výchove mládeže. Za to obdobie - čo činí 12-13 rokov som prišiel na veci, ktoré by som chcel robiť inak a ktoré by sa dali robiť inak. Všetky tieto veci sú teraz hlavný hybný materiál KFA.

Deti sú najlepším zrkadlom - u detí veľmi dobre vidíte či interakcia funguje alebo nie, preto keď hodnotíte deti, ktoré máte už druhý, tretí rok - ako hodnotíte výsledky práce KFA?

Poviem vám príklad: situácia je týždeň stará. Moje krstné deti žijú v Londýne (majú 6 a 2). Prišli na Slovensko. Malý, ako každé dieťa, má rád sladké vody. Kým sme boli 7 dní spolu, videl ako stále pijem čistú minerálnu vodu. Viete čo pil posledné 2 dni pred odchodom do Londýna?

Sme pre nich vzorom. Ak by sme chodili po 4-roch celý život, verte tomu ani naše deti sa nepostavia na dve. A aj v pohybe je to o učení...

A výsledok? Bolo nás 35, teraz nás je 242. Nejde o čísla, ale asi ak by sa to nepáčilo, nemohli by sme každé ráno štartovať auto a ísť do novej materskej školy. Cieľ je pripraviť deti všeobecne a potom môžu realizovať šport aký ich bude viac a viac naplňovať. Áno, výsledky sú také, že deti ktoré boli u nás a išli napríklad na futbal, vyzerali oveľa, oveľa lepšie pohybovo pripravené pre špecializáciu v danom športe.

Čo na spoluprácu hovoria pani riaditeľky oboch našich školských zariadení?

Riaditeľka materskej školy:

Katarína Jambričová.

Pani riaditeľka, viem, že Materská škola už s KFA funguje teraz už druhý školský rok. Ako spätne hodnotíte túto činnosť v predškolskom zariadení?

Naša materská škola má vo svojom školskom vzdelávacom programe mimo iných cieľov aj cieľ rozvíjať vôľové vlastnosti detí cez pohybové činnosti, telesný rozvoj ako aj osobnú spokojnosť a pohodu detí.

Keď som sa dozvedela o KFA, ihneď

som sa skontaktovala s jej zakladateľom a hlavným trénerom Mgr. J. Sabolom. Mal jasnú predstavu, cieľ, vzdelanie a chuť pracovať s deťmi. Rozvíjajú u detí všeobecnú pohybovú prípravu a taktiež prostredníctvom pohybu, rozvíjať celú osobnosť dieťaťa. V tomto sme sa obaja zhodli. Po dvoch rokoch spoločnej spolupráce môžem skonštatovať, že ma nesklamal a moje očakávania aj splnil. Mgr. Sabol pracuje spolu s ostatnými trénermi veľmi zodpovedne, dôsledne, profesionálne, ale hlavne s láskou. Cely kolektív - team - prináša deťom okrem množstva aktivít, hier a pohybových činností, hlavne duševnú pohodu. Deti sa na každé cvičenie tešia, a čo je dôležité, osvojili si pohybové návyky, ktoré sú okrem iného dôležité pre ich zdravie a pohodu.

Som veľmi rada, že máme dobrú spoluprácu založenú na dôvere a zodpovednosti, a preto aj touto cestou chcem poďakovať Mgr. J. Sabolovi, ale aj zriaďovateľovi, ktorý tento rok tieto aktivity finančne podporil a tak oslobodil od financovania zákonných zástupcov detí. Poďakovanie patrí aj mojim kolegyniam z materskej školy za spoluprácu a podporu.

Riaditeľka základnej školy:

Mgr. Mária Boltžiarová

Pani riaditeľka, tento rok sa zapojila do projektu KFA aj ZŠ MR v rámci hodiny TSV, ktorá je navýšená v rámci rozvrhu (túto majú zaradenú žiaci 1. a 2. triedy). Viem, že je krátky čas od septembra na bilanciu, ale predsa ako vnímate túto aktivitu z pohľadu pedagóga, ale aj z pohľadu detí?

Spoluprácu KFA a našej základnej školy by sme mohli vyjadriť jednoduchou vetou - Ich pestrá činnosť je výborným prostriedkom, ako žiakov pritiahnúť k zdravému pohybu.

Hodnotenie môžeme rozčleniť do troch aspektov:

Hodnotenie učiteľmi je kladné. Pôsobenie trénerov je v rámci jednej hodiny telesnej a športovej výchovy, ktorú máme v rámci školského vzdelávacieho programu žiakov 1. a 2. ročníka, podporovanú hodinou naviac. Realizované aktivity sú súborom veľmi pestrých cvičení zameraných na zvýšenie kondície, pohybových zručností a návykov, s množstvom hier a

súťaží. Každá hodina je vždy veľmi dobre pripravená.

Hodnotenie žiakmi je tiež pozitívne. Na hodiny sa veľmi tešia. Učia sa formou hry, zábavy a trénera nevnímajú, ako učiteľa, ale ako svoj vzor, ktorý chcú napodobniť.

Hodnotenie rodičmi je výborné. Všetky náklady s tým spojené nezaťažujú ich rodinný rozpočet, ale sú hradené z prostriedkov obce. Zaregistrovaným žiakom sú zo strany KFA ponúkané aj aktivity mimo školy a školského vyučovania. Napr. Vianoce na ľade 1. 12. 2019 o 12.45 hod. v Lipt. Mikuláša a rôzne iné. (Podujatia sú zverejňované na ich FB stránke).

Na záver mi nedá nespomenúť to, čo na 1. stupni základnej školy nie je bežné a to chlupatý vzor pri vyučovaní, ukážky športovca, ktorého chcú nasledovať, nadšenie a sebadisciplína, ktorá na hodine vládne. Každá športovo zameraná aktivita sa odrazí na upevnení zdravia žiaka a to mu dopomáha rozvíjať sa aj po iných stránkach.

V závere vyjadrujeme potešenie a poďakovanie z dobre začatej spolupráce, z ktorej profitujú naše deti zo školských zariadení.

Ďakujeme za rozhovor.

Lucia Bačíková

• Zima je pre deti, zima je biela

Správa komisie vzdelania, kultúry, športu a sociálnych vecí za rok 2019

Dovoľte mi priblížiť Vám činnosť našej komisie v roku 2019. Na prvom stretnutí komisie dňa 27.2.2019 sme si spoločne odsúhlasili programové zameranie komisie, na základe ktorého sa začala naša činnosť. Preto ako prvé uvádzam programové zameranie:

Komisia svoju hlavnú činnosť v období 2018 – 2022 zameria najmä:

1. Na koordináciu a tvorbu plánu podujatí v obci a aj pomoc s ich organizáciou
2. Kalendárny harmonogram podujatí a harmonogram pre využívanie priestorov pre jednotlivé subjekty
3. Monitorovať a koordinovať činnosť občianskych združení, spoločenských organizácií na úseku kultúrnych a aj športových podujatí v obci
4. Doplnenie aktivít, ktoré budú zaujímavé pre deti a mládež v športovej oblasti v spolupráci s jednotlivými subjektami – ZŠ a MŠ, FK, BK a RTVŠ
5. Doplnenie aktivít, ktoré budú zaujímavé pre deti a mládež v kultúrnej oblasti v spolupráci s jednotlivými subjektami – ZŠ a MŠ, 3GD, Poludnica, DMR, Knížnica
6. Organizáciu podujatí, ktoré budú vhodné pre všetky vekové kategórie
7. Na aktívne zapájanie detí a mládeže do všetkých kultúrno-spoločenských akcií v spolupráci s MŠ a ZŠ
8. Napomáhať pri udržiavaní tradícií a zvykov v obci v spolupráci so všetkými subjektami obce
9. Dosiahnuť, aby webové stránky subjektov ZŠ MR, MŠ, ŠJ, DSS boli aktuálne a ponúkali aktualitu a aj prehľadné fotografické zdokumentovanie ich činností v priebehu celého roka.

A teraz si postupne predstavme našu činnosť v konkrétnych bodoch:

1. **Na koordináciu a tvorbu plánu podujatí v obci a aj pomoc s ich organizáciou**
Na úvodnom stretnutí sa zúčastnilo zo všetkých pozvaných zástupcov pre organizácie pôsobiace v našej obci len 5 členov preto je ozaj ťažké koordinovať všetky podujatia v obci, keďže jednotlivé organizácie podujatia nenahlasujú komisii, ale priamo. Napomôcť organizovaniu podujatí by mohol harmonogram podujatí – viac v bode 2.

2. **Kalendárny harmonogram podujatí a harmonogram pre využívanie priestorov pre jednotlivé subjekty**

V marci vznikla skúšobná verzia harmonogramu podujatí, ktorý nám správca webovej stránky obce sprístupnil aj pre verejnosť – čo hodnotím veľmi pozitívne. Nájsť ho môžete na stránke – viď fotografia č. 1, po rozkliknutí – viď fotografia č. 2. Takto

verejnosti sprístupnený harmonogram by do značnej miery mohol dopomôcť ku zorganizovaniu podujatí. Jednotlivé organizácie rýchlo vidia aká situácia v mesiaci je – kedy je voľný termín. Poslednou povinnosťou organizácií ale bude musieť byť nahlásenie podujatia u kontaktných osôb pre harmonogram – tuto informáciu je potrebné jednotlivým organizáciám predstaviť v nasledujúcom roku, ak sa komisia rozhodne v harmonograme pokračovať. Myslím si, že harmonogram pri plnom využití vie byť prospešný nielen pre koordináciu podujatí pre verejnosť, ale aj pri využívaní priestorov v kultúrnom dome. Ale pri plnej funkčnosti vie byť aj prínosom pre občanov, ktorí si môžu vopred pozrieť plánované podujatia.

3. **Monitorovať a koordinovať činnosť občianskych združení, spoločenských organizácií na úseku kultúrnych a aj športových podujatí v obci**

V tomto bode sa zapájali všetci členovia komisie, každý ako mohol – či už účasťou na podujatiach, pomocou s koordináciou, informačnou stranou, alebo aj priamo organizáciou jednotlivých podujatí.

4. **Doplnenie aktivít, ktoré budú zaujímavé pre deti a mládež v športovej oblasti v spolupráci s jednotlivými subjektami – ZŠ a MŠ, FK, BK a RTVŠ**

V rámci tohto bodu komisia odsúhlasila a podala návrh na zaradenie športových aktivít v MŠ a ZŠ. Tento návrh starosta podporil a tak mohli byť projekty organizované od začiatku školského roka 2019/2020. Ide o projekty: **Dajme spolu gól** – projekt pre MŠ – viac sa dočítate v tomto čísle PN v rubrike šport.

Kids Fun Academy – projekt pre MŠ a ZŠ – viac sa dočítate v tomto čísle PN v rubrike šport.

5. **Doplnenie aktivít, ktoré budú zaujímavé pre deti a mládež v kultúrnej oblasti v spolupráci s jednotlivými subjektami – ZŠ a MŠ, 3GD, Poludnica, DMR, Knížnica s týmto bodom súvisí aj bod č. 6**

6. **Organizácia podujatí, ktoré budú vhodné pre všetky vekové kategórie**
Pri týchto bodoch sa komisia odsúhlasila návrh niektorých nových podujatí do konca roka 2019. Návrh bol adresovaný starostovi obce - ktorý návrh podporil. Išlo o tieto podujatia:

November:

- 10.11. **Detské divadelné predstavenie: O zlatej rybke** – odohralo Divadlo zo šuflíka zo Žiliny
- 22.11. **Oslava Porubských novín – 25 rokov s nami – 100-té vydanie**

December:**Štyri Adventné koncerty:**

- **1. 12. o 16.00 hod. nádvorie Obecného úradu v Závažnej Porube**
Slávnostné rozsvietenie vianočného stromčeka spojené s vystúpením FS Poludnica – Vianočné koledy a zvyky.
- **8. 12. o 17. 00 hod. evanjelický kostol Závažná Poruba**
Adventný koncert ku dňom Milana Rúfusa - Salónny orchester Art Septet Nicolaus
- **15. 12. o 15.00 hod. kultúrny dom Závažná Poruba**
Tradičný koncert detí – účinkujú žiaci MŠ a ZŠ M. Rúfusa
- **22. 12. o 10.30 hod. evanjelický kostol Závažná Poruba**
Koncert v rámci služieb božích – účinkujú deti a spevokol Fidelitas

7. **Na aktívne zapájanie detí a mládeže do všetkých kultúrno-spoločenských akcií v spolupráci s MŠ a ZŠ – s týmto bodom čiastočne súvisí aj bod č. 8**

8. **Napomáhať pri udržiavaní tradícií a zvykov v obci v spolupráci so všetkými subjektami obce**

Pani riaditeľky oboch školských zariadení boli požiadané o pomoc so zapájaním sa detí prostredníctvom školských zariadení aj v rámci tradičných zvykov, ktoré sa v obci zachovávajú – a teda napríklad Dovolíte s homrľajom, Stavanie mája, kladenie vencov a iné... Sme si vedomí, že na pôde školy sú deti zapájané a informované o jednotlivých tradičných podujatiach, takouto cestou si budú vedieť nadobudnutú informáciu spojiť aj s konkrétnou situáciou.

9. **Dosiahnuť, aby webové stránky subjektov ZŠ MR, MŠ, DSS boli aktuálne a ponúkali aktualitu a aj prehľadné fotografické zdokumentovanie ich činností v priebehu celého roka.**

V dnešnej technickej dobe je potrebné aby naše stránky jednotlivých organizácií boli živé. To znamená, že množstvo podujatí, ktoré sa denne deje v týchto organizáciách by mali byť aj sprístupnené vo foto portáli na ich stránkach

spolu s plánom aktivít. V tejto súvislosti boli oslovené pani riaditeľky s požiadavkou o aktualizáciu informácií na svojich stránkach a tiež o zriadenie foto dokumentácie podujatí. Teší ma, že informácie boli zaaktualizované, ale bohužiaľ stále chýba prehľad podujatí doplnený s fotografiami z podujatí. Verím, že nieje jednoduché takýto model technicky nastaviť ihneď, lebo by bola veľká škoda takto pred okolitým svetom zbytočne strácať na kredite, keďže vieme, že táto forma už patrí k bežnému štandardu, ktoré organizácie v dnešnej elektronickej dobe ponúkajú a práve toto formou prezentujú svoju činnosť aj pred potencionálnymi klientmi. Verím, že pani riaditeľky aj túto druhú neľahkú časť dotiahnu do víťazného konca.

Z môjho pohľadu hodnotím prácu komisie v tomto roku veľmi produktívne a hlavne v prospech našich občanov a preto ma mrzí, že do budúceho roku sa nám spoločne nepodarilo zostaviť návrh nových činností. Veľká vďaka patrí členom komisie, starostovi obce, ktorý je naklonený novým veciam a aktivitám, ktoré môžu byť prospešné pre našich občanov. Vďaka patrí aj správcovi webovej stránky, ktorý bol nápomocný pri akýchkoľvek technických záležitostiach, ale aj zástupcom všetkých organizácií v obci.

Nakoľko rozbiehame v budúcom roku množstvo aktivít s mládežou 3GD, rozhodla som sa venovať svoj voľný čas práve deťom a mládeži a pripravovaným podujatiam, ktoré do našej obce prinesú niečo nové. Z toho dôvodu som z komisie odstúpila. Pre mňa sa tým v podstate ale nič nemení, nakoľko jednotlivé body z programu budem aj naďalej plniť mimo komisie spolu s mládežou 3GD a aj v spolupráci s jednotlivými subjektami v obci – viac sa dočítate v tomto čísle PN pod názvom **Plán činností mládeže 3GD pre rok 2020.**

A keďže sa blížia najkrajšie sviatky v roku, dovoľte mi touto cestou zaželať Vám krásne prežitie vianočných sviatkov, príjemnú atmosféru v kruhu blízkych, šťastie a lásku po celý Nový rok 2020.

S úctou Lucia Bačíková

Kniha poskytuje pohľad na život dvoch mimoriadnych osobností českej a slovenskej biológie, filozofie a verejného života. Zdeněk Neubauer (1942 – 2016) a Ladislav Kováč (1932) začali svoju akademickú kariéru ako vynikajúci biológovia. V čase normalizácie boli zbavení možnosti vedecky pracovať a učiť. Korešpondencia plasticky ilustruje duchovné zápasy a polemiky oboch protagonistov. Publikácia vyšla s podporou Univerzity Karlovej v Prahe.

Plán činností mládeže 3GD pre rok 2020

Hneď úvodom sa budem opäť opakovať, keď napíšem, že som nesmierne vďačná za našu mládež v divadle 3GD. Zišla sa tu ozaj dobrá partia detí, ktoré majú chuť a elán tvoriť niečo nové pre druhých. Momentálne spolupracujú aj s FS Poludnica, kde ich s nácvikom vianočných zvykov a kolied oslovila Elenka Chovanová. Ale nielen s nimi – viac napovie zoznam pripravovaných činností, ktoré v nasledujúcom roku chystáme a touto cestou avizujeme. *(Zatiaľ len informačná forma – presné termíny budú avizované cez vývesné tabule, rozhlas a cez webovú stránku a FB obce, ale aj divadla 3GD)*

Rok 2020

Január - Spolupráca s MŠ – návšteva detí – **LOMIDREVO** - stretnutie sa s hercami v kostýmoch

Marec - Spolupráca s Knížnicou -pri príležitosti mesiaca kníh – **Noc v knižnici (POZOR - na toto podujatie bude potrebné sa dopredu prihlásiť, keďže počet detí bude obmedzený)**

Apríl - Spolupráca s ECAV – pri príležitosti Veľkej noci stvárnenie **Ukrižovanie Krista**

Máj - Spolupráca so ZŠ - vedomostná súťaž pre deti

Jún - Spolupráca s DMR, ZŠ, MŠ – **Rozprávkový dom Milana Rúfusa**

Spolupráca so ZRPŠ - **Cesta rozprávkovým lesom** - rozprávkové postavičky

Október - Spolupráca s JDS – **Úcta k starším**, Spolupráca so ZRPŠ – **Podujatie pre deti**

December - Spolupráca s MŠ, ZŠ, DMR Dni Milana Rúfusa – **Rozprávkový dom Milana Rúfusa**, Spolupráca s ECAV – **Vianočný koncert**

V budúcom roku sa spoločne budeme snažiť tieto podujatia urobiť pre Vás najlepšie ako vieme. Týmto avizovaním Vás zároveň na podujatia pozývame – lebo bez vás by to nemalo zmysel. Ďakujeme Vám za priazeň a tešíme sa na Vás.

Za divadlo 3GD – Lucia Bačíková

Obec Závažná Poruba a ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby Vás pozývajú na divadelné predstavenie

LOMIDREVO

na námiet autora Ľubomíra Feldeka - Lomidrevo

Premiéra: 26.12.2019 o 15.00 hod.
Repríza: 26.12.2019 o 18.00 hod.

v Kultúrnom dome v Závažnej Porube

Vstupné: 2€
(Predstavenie je vhodné pre deti od 5 – 99 rokov)

Predpredaj lístkov: vo vestibule Kultúrneho domu
V termíne od 10.12.2019 – do 12.12.2019. V čase od 16.00 hod. – do 18.00 hod.

PRICHÁDZA ZMIERCA

Zmierenie vedie cestou služby, lásky a pomoci

Vianoce znovu ticho pripomínajú – ale naliehavo – našim srdciam akýsi navonok bezbranný ale aj odvážny počiatok Božieho zmierenia s ľuďmi. Nie je teda divné ak v tejto dobe vzniká v našich myšliach vážne zamýšľanie sa o nových vzťahoch medzi ľuďmi, o rozhodnom kroku vpred, v ústrety, o hlbokom odpustení, o priblížení sa k sebe navzájom. Biblia nás učí zápasit' a pomáhať na tom mieste, kde sme postavení, učí nás čakať zmiercu uprostred nepokoja aj našich vlastných rozporov a slabosti. Smieme vedieť že od Jeho narodenia, keď prišiel ako vyslanec pokoja medzi rozbúrené ľudstvo je to vždy možnosť zmierenia v rodinách, v zbere, vo svete. Aj v zdanlivo neriešiteľných situáciách nie je potrebné sa vzdávať, prepadať pocitu osudovosti, ale môžeme niečo robiť a mať dobrú nádej. Pamätajme na to pri malých sporoch medzi ľuďmi, v našich rodinách, medzi susedmi tak aj pri pohľade na rozvadený a zbraňami nabitý svet. Nie je dobre zvykať na to, že nemôžeme vchádzať s každým, že každý z nás má aj nejakého nepriateľa. Je treba hľadať cesty zmierenia, nielen k chladnému nažívaniu medzi sebou, ale k ozajstnému porozumeniu, odpusteniu, priateľstvu a k novej vzájomnej službe a vzájomnému duchovnému obohateniu sa.

Podme k prichádzajúcemu zmiercovi. Ako On prináša a uskutočňuje dielo zmierenia? Predovšetkým tak, že prichádza medzi tých, ktorí sú plní nepokoja a sebeckta. Robí zo svojej strany prvý krok a ponúka novú zmluvu pokoja. Bez vypočítavosti a bez bočných úmyslov. Nechce druhú stranu nejakou oklamať, ale chce predovšetkým tej druhej strane pomôcť k plnému životu. Skúmajme sa, či takto dokážeme ako prví pristupovať k tomu, s kým niečo máme pobabrané. A potom – nie je zmierenie bez pravdy. Narodný Ježiš Kristus nám ukázal, že len pravda s láskou a láska s pravdou môžu pomôcť k ozdraveniu ľudských vzťahov. Dokázal nazvať hriech hriechom, nespravodlivosť nespravodlivosťou, klamstvo klamstvom a sebeckto sebecktom a to tak medzi svojimi, vo svojom národe a vo svojom spoločenstve tak ako aj kdekoľvek inde. Učme sa tejto pravdivosti, kolkokrát nám samým nepríjemnej, nehrajme divadlo ani pred sebou, ani pre svojimi protivníkmi, nezjednodušíme pravdu do polopravdy. Tu je potrebný sprievodca cesty zmierenia. Zamyslíme sa, či takto začíname šíriť nové ovzdušie medzi ľuďmi. Nakoniec,

Ježiš Kristus dokázal na seba vziať každé riziko zápasu o zmierenie. Dôsledné dielo zmierenia nie je ľahké a lacné. Nie je zaručené, že nájde ohlas a porozumenie u tých druhých.

Vianoce nám chcú nanovo pripomenúť, že nebolo pravdiviejšieho, ale tiež pokornejšieho a tichšieho človeka ako Ježiš narodený v Betlehéme. Jeho cesta príchodu na túto zem, cesta zmierenia, je cestou služby, lásky a pomoci. Aspoň v týchto troch veciach – služby, lásky a pomoci – skúmajme po tieto dni svoj vzťah k spolubratom a sestrám, aj svoje úsilie o zmierenie rozdeleného sveta.

Prajem Vám všetkým pozhnané, radostou naplnené Vianočné sviatky a pokojný vstup do roka 2020.

Vladimír Pavlík, evanj. kňaz, Záv. Poruba

Adventné tradície našich predkov

Podľa predstáv cirkevných otcov mal byť advent prípravou na narodenie Ježiša Krista. Adventus znamená latinsky príchod. Realita bola ale trochu iná. Kresťania sa síce mali duchovne očistiť a častejšie navštevovať bohoslužby, vypustiť tučné jedlá a alkohol, vyhýbať sa tancu... lenže naši predkovia sa neradi postili a ešte menej ochotne sa vzdávali zábavy. Až po tridsaťročnej vojne začal prevládať tichý ráz osláv predvianočného času.

Počiatok adventu sa spája so sviatkom sv. Ondreja - 30. 11. - počas ktorého sa ľudia pokúšali veštiť svoj osud. Ich snaha bola logická, podľa dávnej cirkevnej tradície sa práve týmto sviatkom začínal nový liturgický (cirkevný) rok. Ondrej navyše v rímskokatolíckom ponímaní bol patrónom šťastných svadieb a neviest, preto sa s jeho sviatkom spájalo veštenie, ktoré malo slobodným dievčatám prezradiť ako to bude so svadbou.

Deň sv. Barbory, nazývaný aj ženský Mikuláš - 4. 12. - bol prvým spoločenským adventným sviatkom. V 19. a na začiatku 20. stor. boli najmä na vidieku rozšírené obchôdzky Barboriek, žien zahalených do bielych plachiet a s rúskom cez tvár – vyzerali strašidelne, ale v ruke nosili košík s ovocím a cukriky pre deti,

pripadne aj metlu a varešku, ktorými hrozili tým neposlušným. Zaklopali na okno, ticho vstúpili, zaspievali pieseň o svätej Barbore, obdarovali deti a išli ďalej.

Deň sv. Mikuláša - 6. 12. - je zo všetkých sviatkov najznámejší. V stredoveku sa deti obdarovali na sviatok tohto svätca, nie na Vianoce. Konali sa veľké maskárne sprievody v pestrých maskách, ako napr. na fašiangy. Až v 20. stor. prevládli skupinky zložené len z Mikuláša, anjela a čerta.

Prísna Lucia - 13. 12. - Lucia znamená svetlo (po latinsky lux), a preto sa na jej sviatok konali obrady so zapálenými sviecami. Masky Luciek karhali gazdine, ktoré nemali dokončené predvianočné upratovanie. Inde nosili veľké drevené nože alebo nožnice a strašili deti, ktoré sa nepostili.

SYMBOLY ADVENTU - bez nich by sme si Vianoce nevedeli ani predstaviť. Počas storočí sa však menili. Málokto dnes vie, ako vyzerali skôr, kedy a kde sa objavili ako prvé, čo bolo ich pôvodným zmyslom. Rovnako ako aj Vianoce, ktoré sa stávajú skôr komerčným tovarom. Dnes sa adventné kalendáre vyrábajú v rôznych podobách, s obrázkami, ktoré nemajú s Vianocami nič spoločné. Vianočné stromčeky a ozdoby sa vyrábajú z najrozličnejších materiálov. Predajcovia súperia medzi sebou, ide im o zisky, ale kto ešte vidí pravý zmysel Vianoc?

ADVENTNÝ KALENDÁR - vznikol v roku 1908. Mešťan a majiteľ tlačiarne v Mníchove Gerhart Lang vytlačil kalendár „V krajine Ježiškovej“, ktorý si malé deti vystrihovali, aby si krátili čakanie na Štedrý večer. Na jednom liste papiera bolo 24 básničiek a na druhom liste rovnaký počet obrázkov so symbolom Vianoc. Z Nemecka sa tento zvyk rozšíril do celej Európy, dokonca aj do USA. Dnes ich deti veľmi obľubujú. Namiesto výjavov z Biblie však obsahujú rôzne obrázky z dnešnej doby, napr. Santa Clausa, Mickey Mousa a pod.

ADVENTNÝ VENIEC - vznikol v Nemecku a Rakúsku. Kládol sa na stôl so štyrmi pravidelne rozmiestnenými sviecami alebo sa vešali k stropu na štyri stuhý. Spočiatku boli vyrezávané z dreva a nafarbené na zeleno, až neskôr sa zhotovovali z ihličia, čo malo symbolizovať večný život, kruhový tvar vyjadroval spoločenstvo ľudí a Boha. Prvý adventný veniec – vyrezaný ešte z dreva – zavesil v roku 1838 nad dvere domova pre zanedbanú mládež Johann Heinrich Wichern, nemecký teológ. Každý deň naň pripevnil a zapálil jednu sviečku. Pod ňu postavil pokladničku, do ktorej mohli ľudia, ktorí prechádzali okolo, vhodiť dary a peniaze pre deti. K nám adventné vence prišli až v 50. rokoch 20. stor. a dodnes sú veľmi obľúbené.

Zobieral Vladimír Pavlík

Pomodlili sa za živých i mŕtvych

Na mieste, kde odpočívajú naši zosnulí, sa stretli v piatok 1. novembra 2019 ku kresťanskej nábožnosti evanjelici i katolíci. Viedli sa Božím slovom a prosili, aby Duch Svätý mal nadvládu nad nami. Modlili sa za zosnulých, ktorí už medzi nami nie sú, no v našich myšliach a srdciach stále žijú. Spoločne hľadali to, čo kresťanov spája. Aby sme boli bratia nielen podľa mena, ale žili ako družná rodina a konali dobro v nádeji Božieho posvätenia. V modlitbe za živých hľadali útechu a silu. Po modlitbe Pánovej prítomní prijali požehnanie, podali si ruky a v pokoji sa rozišli.

text i foto: -dm-

Odpustová slávnosť v kaplnke sv. Lukáša

• Vdp. Lukáš Stolárík

Každoročne na sviatok sv. Lukáša sa v našej kaplnke zasvätenej tomuto patrónovi koná odpustová slávnosť. Tento rok slávnostnú svätú omšu celebrol naš nový kaplán, dôstojný pán Lukáš Stolárík. Na tejto slávnosti sa zúčastnili aj pútnici, ktorí prišli pešo od farského kostola v Okoličnom a priniesli relikvie sv. Lukáša. Po skončení bohoslužby sa konalo slávnostné agapé.

Veľká vďaka patrí p. Petričkovej za hudobný doprovod počas sv. omše, p. Berešíkovej za kvetinovú výzdobu v kaplnke a kostolníčke p. Paškovej spolu s ostatnými veriacimi, ktorí pripravili kaplnku na túto slávnosť.

Dajme spolu gól s materskou školou

Materská škola sa od 1. októbra 2019 zapojila do projektu, ktorý vyhlásil Slovenský futbalový zväz (ďalej SFZ). Tento projekt SFZ priniesol do materskej školy nielen finančnú podporu, ale aj mnoho nenávratného materiálneho zabezpečenia, ktoré deti môžu využívať nielen pri tejto aktivite, ale aj pri bežných denných pohybových činnostiach.

Ale čo viedlo SFZ k spusteniu takejto formy podpory?

Problematika športu u detí trápi čoraz viac inštitúcií, a preto je chvályhodné, že podporu športového povedomia smerujú práve do predškolských a školských organizácií. Presne touto cestou to totiž má zmysel, lebo každý z nás pozná to príslovie: „čo zaseješ, to zožneš“.

A prečo sme my tento projekt do materskej školy zaradili?

Nebudem klamať keď poviem, že Závažná Poruba je obec, ktorá je hlboko spätá s futbalom. Naši starí rodičia športový klub budovali pre nás a naše deti. Aj preto nás trápi, že čoraz menej našich detí prejavuje prirodzený záujem zaplňať naše domáce rady futbalového klubu a nieť tak tradíciu, pre ktorú to všetko vzniklo. A práve preto touto cestou chceme v deťoch vzbudzovať záujem o tento kolektívny šport. Časom by sme projekt chceli prepojiť aj s našou základnou školou pre nadväznosť tejto aktivity u detí, ktoré budú vychádzať z materskej školy.

A reakcia detí na futbalové pohybové činnosti?

To, že deti z materskej školy sa radi hýbu a športujú už nemusím písať. A tak aj pri týchto činnostiach prejavujú radosť z pohybu a je jasné, že ich najviac baví strieľať góly – to je najväčšia radosť keď padne tam, kde má – do bránky.

V závere ďakujem starostovi obce, ktorý súhlasil a bol nápomocný so zapojením sa do tohto projektu, Andrejovi Glončákovi (hráčovi ŠK Závažná Poruba), ktorý je garantom projektu a aj pani riaditeľke, ktorá je nápomocná pri všetkých činnostiach, ktoré nám z projektu vyplývajú. V poslednom rade vďaka patrí aj rodičom detí, ktorí súhlasili so zapojením detí do tohto projektu.

Ostáva nám veriť, že za niekoľko rokov budeme fandieť z tribúny pri futbalových zápasoch nášmu domácemu tímu.

Autor: Lucia Bačíková

Anjel Vianoc

Aj tento rok sa žiaci našej školy zapojili do súťaže Anjel Vianoc, ktorú organizuje Tatranská galéria v Poprade. Do súťaže sa zapojilo 140 škôl z celého Slovenska. Porota to mala naozaj ťažké, musela vybrať víťazné práce z viac než 1000 obrázkov. Naše práce obstáli i v tejto silnej konkurencii. Kolekcia plstených obrázkov získala v kategórii škôl 1.- 4. ročníka prvé miesto. Ocenené boli Sofia Dudová, Lucia Niňajová, Klára Kováčová, Amy Hlušáková, Ela Medľová, Vanesa Vadovická a Roberta Bukovinská. Dievčatá si prebrali ocenenie v Tatranskej galérii. Tam môžete obdivovať ich práce na výstave až do konca februára 2020.

-odz-

Čas radosti, veselosti

V prvú adventnú nedeľu za hojnej účasti občanov Závažnej Poruby rozsvietili na nádvorí pred obecným úradom vianočný stromček. Starosta Pavel Beťko uviedol: „Ide nám o duchovný rozmer adventu a všetko to, čo žije s nami v tomto čase. Pospomínať, pripomenúť vianočné zvyky a obyčaje. Vnuknúť atmosféru radostného očakávania narodenia Ježiška.“ Stalo sa tak, ako povedal. V podaní detí ožili vinše, Poludnica zaspievala koledy a na záver radostného stretnutia si prítomní spoločne zaspievali Tichú noc. Potom sa zohriali pri vianočnom punči a horúcom čaji. Advent znamená čas stíšenia a prípravy na Vianoce.

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

ANKETA

(odpovedali žiaci 4. ročníka)

Čím vás oslovujú Porubské noviny?

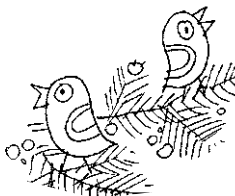
- Oslovili ma tým, že tam nájdem veľa akcií a udalostí, informácií čo sa udialo v dedine. (Samko Š.)
- Vždy sa dozvieme čo sa v Porube dialo. (Sárka V.)
- Je zaujímavé dozvedieť sa z nich, čo nové sa v našej obci deje. (Lucka N.)
- Je tam veľa zaujímavých článkov. Každá veková skupina si má čo prečítať. (Mathiasko I.)
- Noviny ma oslovujú svojou pestrosťou. (Samko L.)
- Najviac ma oslovujú články pána Jána Čungu. (Zuzka Č.)
- Oslovujú ma zaujímavosťami z obce, fotkami zo školských aktivít, školským zrkadielkom. (Natálka K.)
- Porubské noviny ma oslovujú tým, že sa dozviem novinky o našej dedine. (Markusko H.)
- Mapujú aktuálne dianie v obci. Oslovujú ma články z histórie obce a ich občanov. (Sofinka D.)
- Všetkým, ktorí sa podieľajú na tom, že Porubské noviny vychádzajú už 25 rokov, patrí môj veľký obdiv. Sú na vysokej úrovni, plné príspevkov od šikovných obyvateľov Z. Poruby, nimi sú jedinečne prepojení. Pre mojich žiakov sú veľmi motivujúce práve tým, že sami môžu byť prispievateľmi. (p.uč. Zuzana H.)

Čomu treba venovať viac pozornosti?

- Treba viac venovať času tomu, aby sa rozrástlo detské ihrisko. (Samko Š.)
- Privítala by som viac športových a školských udalostí. (Sárka V.)
- Viac pozornosti by som venovala životnému prostrediu. Napr. zverejňovať mená ľudí, ktorí urobili niečo ekologické pre našu obec. (Lucka N.)
- Prírode, aby do Poruby chodilo viac turistov. (Mathiasko I.)
- Viac pozornosti venovať športovým akciám, futbal, bežecké lyžovanie,... (Samko L.)
- Som spokojná s ich obsahom. (Zuzka Č.)
- Mne sa páčia také, aké sú. Je v nich z každého rožku trošku, a tak to má byť. (Natálka.K.)
- Treba venovať viac pozornosti problémom v dedine. (Markusko H.)
- Viac článkov o prírode a zvieratkách. (Sofinka D.)

Čo im želáte do budúcnosti?

- Veľa nových príbehov a čitateľov. (Samko Š.)
- Aby noviny vychádzali ešte ďalších 30 rokov. (Sárka V.)
- Aby mohli písať, čo najviac zaujímavostí o našej obci. (Lucka N.)
- Aby mohli uverejňovať samé dobré správy. (Mathiasko I.)
- Veľa šťastia a nových zvedavých čitateľov. (Samko L.)
- Želám im tvorcom veľa dobrých nápadov. (Zuzka Č.)
- Prajem im veľa čitateľov a veľa nových zaujímavých článkov. (Natálka K.)
- Želám im, aby sa im darilo ďalších 25 rokov. (Markusko H.)
- Veľa zdravia vydavateľom Porubských novín, aby vychádzali aspoň ďalších 25 rokov. (Sofinka D.)
- Prajem tvorcom PN pevné zdravie, veľa chuti pokračovať a množstvo pozitívnych ohlasov od vďačných čitateľov. (p.uč. Zuzana H.)

Jedno jablko denne, základ zdravia!

Žiaci ZŠ Milana Rúfusa priniesli 21. októbra rôzne veľkosti jablák, čím sa zapojili do školskej súťaže o najmenšie a najväčšie jablko. Vyhrali dievčatá Nelka Jedličková, ktorá našla na záhrade najmenšie jablčko a Amy Hlušáková, ktorá mala najväčšie jablko. Počas celého týždňa sme jedli jablká a rávali, kto zjedol najviac a víťazkou sa stala Vaneska Vadovická. Všetkým súťažiacim gratulujeme!

Ďakujeme pánovi Broskovi, ktorý nám doniesol na výstavu rôzne odrody jablák, čím sme sa opäť niečo nové naučili. Veľká vďaka patrí všetkým rodičom, ktorí nám pripravili vynikajúce dobroty z jablák. Len sa po nich zaprášilo.

Medzinárodný deň mlieka

Medzinárodný deň mlieka na školách sme si pripomenuli aj v našej škole Milana Rúfusa v Závažnej Porube. Žiaci boli oblečení v bielych tričkách a na desiatu jedli mliečne výrobky. Z téglíkov od jogurtov si v ŠKD vyrobili panáčikov. Doniesli rôzne recepty z mliečnych výrobkov, ktoré prepísali, vyzdobili a kolektívne v každej triede vytvorili knihu vynikajúcich receptov. V jedálni si pochutnávali na syre, či kravskom mlieku. Bol to skutočne zdravý deň!

Najúspešnejší Bobríci zo ZŠ Milana Rúfusa

Julka Feniková, Peťko Agnet a Markétka Jambrichová získali v informatickej súťaži iBobor 100%. Hlavným cieľom súťaže je podporiť záujem o informačné a komunikačné technológie (IKT) u všetkých žiakov. Súťaž chce iniciovať v deťoch využívanie IKT, posmeliť ich v intenzívnejšom a kreatívnejšom používaní moderných technológií pri učení sa. Dňa 12.11. a 15.11. 2019 súťažili všetci prítomní žiaci školy v dvoch kategóriách (Drobci 2. a 3. ročník, Bobríci 4.ročník).

Veľmi nás potešilo až 16 úspešných riešiteľov. Srdečne im gratulujeme. -zh-

Bájkky

Jedného dňa sliepka zbadala za plotom dážďovky. Keď kohút zaspal, preliezla cez dieru v plote. Všetky dážďovky pojedla. Tak sa nažrala, že jej vydulo brucho. Nemohla sa prepchať spať cez dierku v plote. Zavolala na pomoc kohúta. On jej povedal: „ musíš počkať, kým ti splasne brucho, až potom môžeš vojsť dnu. Poučenie: Aj dobrého veľa škodí.

ALEXEJ KUZMA, 4. ročník

Jedného horúceho dňa sa vyhrieval chameleón na konári. Keď zazrel muchu, uvedomil si, že je hladný a musí ju prilákať k sebe. Prihovoril sa jej: „Poď bližšie, budeme kamaráti.“ Mucha sa ho bála a neverila mu. Zrazu na mieste, kde bol chameleón, uvidela len konár. Bola zvedavá, kde sa chameleón podel, tak prilietala bližšie. Zrazu ju schmatol dlhý jazyk. Tak zvedavosť zabila muchu.

NATÁLKA KOVÁČOVÁ, 4. ročník

Opica s blchou sa hádali, kto vyskočí vyššie. Potom sa blcha potkla a spadla opici na hlavu. Opica vyskočila. Aj blcha sa odrazila z hlavy opice a vyskočila ešte vyššie. Poučenie: Nekrič hop, kým nepreskočíš.

SOFINKA DUDOVÁ, 4. ročník

Na strome sedel hladný chameleón. Lietala okolo neho veľká tučná muchu. Tiekli mu slinky, a tak rozmýšľal, ako ju prekabátiť. Povedal, že dobre nevidí jej krásu. Zapáčili sa jej jeho pekné slová a prilietala bližšie. Vtedy vystrčil dlhý lepkavý jazyk a zjedol ju. Na svoju hlúposť doplatila životom.

RIŠKO ŠABADÍN, 4. ročník

Žila raz jedna blcha z kozucha. Rozhodla sa raz spýtať opice, či pri nej nemôže prepať. Opica jej to povolila, a už sa blchy nezbavila.

Ponaučenie: Za dobrotu na žobrotu!

ZUZKA ČERVEŇOVÁ, 4. ročník

Opakujeme vybrané slová po „B“

Keby som bývala na chalupe, mohla by som byť bystrá bylinkárka. Kúpila by som dobytok v Bystrici a v Bytči. Obyčajne ide na odbyt: býk, byvol a kobyľa. Aby mali svoj príbytok, nepotrebuju tam zbytočný nábytok.

Elka Medľová, 3.roč.

Bol by som rád, aby si každý zapamätal vybrané slová po B. Keby to nešlo, pomôže mu zázračná bylina natrhaná v lese za našou dedinou, kde bývam. Prechádzka lesom môže byť príjemná. Nie je ľahké ju nájsť, ale ak si bystrý, nebudeš s tým mať problém. Po prechádzke v lese je čas nakŕmiť dobytok. Každodenná starostlivosť o býka, byvola a kobyľu nie je zbytočný čas, ale obyčaj. Mój bývalý sused mi rád chodil pomáhať.

Adam Mišík, 3.roč.

OKIENKO MŠ

Deti zabodovali

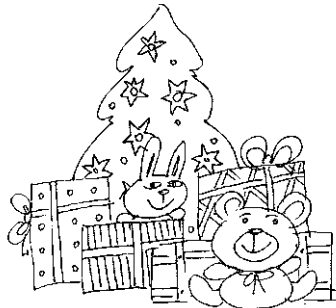
V utorok 12. novembra sa deti z Materskej školy v Závažnej Porube zúčastnili na Halovom viacboji všestrannosti detí predškolského veku, ktorý sa konal pod záštitou Asociácie športu pre všetkých SR.

Deti súťažili v troch disciplínach:

- hod loptou z miesta do diaľky,
- skok z miesta do diaľky a beh na 10 metrov.

Nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa. Tak si povedali naši súťažiaci. Ale podarilo sa...

Text i foto: Alena Guráňová

Materská škola znamená domov

September prešiel a deti v materskej škole sa úspešne zadaptovali na nové prostredie. Našli tu nielen dobrých kamarátov ale aj zázemie. Deti si denne osvojujú zručnosti predškolákov, ktoré sú potrebné pre vstup do základnej školy.

Stále v pohybe

Materská škola sa zapojila do projektu „Dajme spolu gól“. Vďaka pohybovým aktivitám s loptou sa deti naučia pohotovo reagovať a osvojiť si základy futbalu. V nemalej miere to prospje aj ich zdraviu.

Jesenné práce počkali aj na škôlkarov

Vyzbrojení metlami a hrablami pomáhali deti z materskej školy vyčistiť areál verejného priestranstva. Počasie im prialo a tak spojili užitočné so zdravým pobytom na vzduchu.

Pre zdravie je dôležitý pohyb

Vedia to aj deti 2. triedy materskej školy. Pravidelne využívajú obecnú telocvičňu a pod vedením triednych učiteliek si takto utužujú zdravie. Úspešne spolupracujú so skupinou mladých ľudí z Kids Fun Academy. Prostredníctvom premyslených aktivít deti zdokonaľujú postreh, rýchlu reakciu či u na sluchový alebo vizuálny signál. A že im to ide.

Guráňová Alena

Mikuláša sa nikto nebál

Vedíme ich aj k ochrane prírody

Už niekoľko rokov materská škola spolupracuje s NaPaNTom. Pravidelne medzi deti prichádzajú Miki a Elenka Hančinovci, ktorí výraznou mierou ovplyvňujú myslenie detí a sprostredkujú im poznatky z oblasti prírody na Slovensku a významu jej ochrany. Rozprávania obohacujú o projekciu a praktické ukážky. Takto ovplyvňujú mladú generáciu v dobe, keď je táto téma nanajvýš aktuálna. Za to im patrí vďaka.

Materská škola nerozvíja len pohybové schopnosti detí

Dokázali to deti pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Triedne učiteľky pripravili s deťmi pre ich starých rodičov kultúrny program kde deti dokázali, že sa vedú prezentovať aj na javisku. Pospievali, poročitovali a nakoniec pozvali svojich blízkych aj na malé občerstvenie ktoré sami pripravili.

Závažná Poruba ocenila aktivity jubilatky

Pri príležitosti životného jubilea starosta Pavel Beťko ocenil aktivity jubilatky, poďakoval za všetko, čo robí pre našu obec, odovzdal Pamätnú plaketu a kyticu kvetov. Podpísala sa do Pamätnej knihy Závažnej Poruby.

Foto Richard Mäcko

PaedDr. Soňa Barániová sa so Závažnou Porubou zoznámila cez šport. Tu bola ako študentka pedagogickej fakulty na lyžiarskom zjazdze. Tu sa zoznámila so svojim životným partnerom. V Závažnej Porube žije spolu s rodinou od r. 1973. V manželstve vychovali dvoch synov.

Ako učiteľka začala pôsobila na ZŠ v Okoličnom, potom ako metodik slovenského jazyka Okresného pedagogického strediska v Liptovskom Mikuláši. Niekoľko rokov viedla ako riaditeľka Okresnú pedagogicko-psychologickú poradňu v L. Mikuláši.

V rokoch 1992 - 1997 bola riaditeľkou Školskej správy v Liptovskom Mikuláši. Za svoju zástupkyňu si vybrala Porubänku Elenu Chovanovú.

Dva roky pôsobila na Úrade vlády SR ako generálna riaditeľka Sekcie sociálneho a intelektuálneho rozvoja. Problematiku špeciálnej pedagogiky prednášala na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. Stala sa spoluzakladateľkou Evanjelického gymnázia v Liptovskom Mikuláši, kde pracovala ako riaditeľka tejto školy.

Dlhé roky udržiavala úzke kontakty s rodinou Milana Rúfusa v Bratislave. Keď nás predišiel do večnosti, prišla s myšlienkou premeniť jeho rodičovský dom na literárne múzeum.

Dlhé roky tu pôsobí ako správca a sprievodca. Je spoluzakladateľkou občianskeho združenia Naveky závažná. Knižne vydala viaceré publikácie o živote a diele Milana Rúfusa.

Prispieva do Porubských novín, na W stránku obce, publikuje v MY Liptovské noviny. V Dome Milana Rúfusa organizuje stretnutia s tvorbou básnika. Je spolutvorcom viacerých filmových dokumentov o tom, ako si Závažná Poruba uchováva odkaz a dielo svojho rodáka. Angažovala sa pri tvorbe monografie Závažná Poruba – história obce, ktorá vyšla v roku 2002.

Venuje sa lektorskej činnosti nielen v Závažnej Porube, ale aj na viacerých miestach Slovenska. Známe sú aj kultúrne kontakty s Gminou Nový Targ a filozofiou Jozefa Tišnera. Tvorbu Milana Rúfusa predstavila aj prostredníctvom Rádia Krakow. Podieľa sa na realizácii večerov veršov rodáka pomenovaných Štebot v rodnom hniezde.

Ako špeciálny pedagóg sa dlhé roky venuje deťom a mládeži, ktoré potrebujú špeciálnu starostlivosť. Pôsobí v tanečnej skupine Seniorka aj ako moderátorka a vedie besedy k zaujímavým knihám a odborným publikáciám. Príležitostne sa angažuje v domácej Jednote dôchodcov.

Dušan Migala

Ako stopy v snehu

Básnik mladosti, slz i našich ľúbostí Milan Rúfus sa narodil 10. decembra 1928. Pri výročí nedožitého 91. narodenin predstaviteľa Závažnej Poruby a občianskeho združenia Naveky závažná položili na miesto posledného odpočinku Majstra slova vence kvetov, zapálili sviečky a predniesli jeho verše. -dm-

Čím bol môj život?

Povedz mi,
ja sa nebránim
samote ani biede,
čím bol môj život?
- Hľadaním.
Hľadaním odpovede.
Ibaže ústa tajomstva
nie sú až také zdielne.
Čím bol môj život?
Trvalým úžasom
z Božej dielne. -

Nové police do knižnice

U. fond
na podporu
umenia

Obec Závažná Poruba získala z Fondu na podporu umenia na základe výzvy číslo 8/2019, program 5.1.2 Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra, dotáciu vo výške 5 500 Eur na nové regály do knižnice v počte 45 kusov. Čitatelia budú v novom roku vstúpať do obecnej knižnice, ktorá je už oblečená v nových šatách.

Ing. Andrea Uličná

Spomienka na naše kino

Pred niekoľkými dňami ubehlo 70 rokov od doby, keď v našej obci bolo uvedené kino do prevádzky. Kino bolo pomenované „Kino II.všeodborového zjazdu“. Tento názov sa neujal a tak bolo kino premenované na „Kino Poludnica“.

Prvý film bol premietaný 4. decembra 1949 a to československý film Stretnutie na Labe. Premietací prístroj bol len jeden, takže po každom kotúči bola prestávka. Premietali sa filmy 16 mm. Určitý čas bol pri pokladni aj bufet na malé občerstvenie. Premietacie dni streda, sobota, nedeľa, v nedeľu popoludní detské predstavenie.

V 60. rokoch dochádza k modernizácii. Bola prestavaná premietacia kabína vybavená na tú dobu novými premietacími prístrojmi na 35 mm film, takže milovníci strieborného plátna mali komfortnejší zážitok. Návštevnosť kina príchodom televízie postupne klesala, takže sa obmedzovali aj premietacie dni, až sa ustálili na jedenkrát v týždni. História zaznamenala aj najskalejších divákov – Matej Ilanovský–Hrubký, Michal Kováč – predseda MNV, Matej Jambrich, Miloš Mikuláš, Vladimír Bartko.

Prvá riaditeľka kina: Elena Chovanová, nasledovali Ján Lešťan, Peter Rúfus, Miloš Ondrejka.

Premietači: Daniel Kováč, Ján Míša, Ján Janák, Michal Valent, Milan Paško, Pavel Orvoš, Jaroslav Ilanovský.

Pokladníčky: Želmíra Brosková, Božena Bátoriová, Emília Ondrejková.

Uvádzačky: Mária Čutková, Emília Šlauková, Vilma Števková, Milan Mikuláš.

5. decembra 1999 pri 50. výročí uvedenia kina do prevádzky bol premietnutý slovenský film „Rodná zem“. Týmto sa oficiálne ukončila činnosť nášho kina.

Zvyšujúce náklady na prevádzku a nízka návštevnosť prispela k rozhodnutiu ukončiť prevádzku Kina Poludnica, na čo už len nostalgicky spomíname.

Jaroslav Jurečka

Porubské noviny oslávili jubileum 25 rokov - 100 vydaní

• Zľava: Pavel Beťko, Dušan Migala, Anna Mikulášová, Vladimír Broska

„Sú najstaršie periodikum miestnych novín na Liptove,“ povedal vo svojom príhovore „otec“ Porubských novín Jaroslav Jurečka pri príležitosti osláv jubilea Porubských novín, ktoré sa konali 22. 11. 2019 v Kultúrnom dome v Závažnej Porube.

25 rokov – štvrt storočie – zakladatelia Jaroslav Jurečka a Dušan Migala priblížili publiku dvadsaťpäťročnú cestu novín od začiatkov až po súčasnosť. Počas tohto obdobia sú tieto noviny už neodmysliteľnou súčasťou každej domácnosti. V každom jednom čísle je kus srdca práve ich tvorcov – teda redakčnej rady. Je veľa práce, ktorá sa skrýva za každým číslom, ktoré dosiahlo okružle číslo 100 v počte vydaní.

• Seniorka pozdravila jubilujúce noviny

Za túto aktívnu činnosť im pri príležitosti výročia v mene nás všetkých čitateľov poďakoval starosta obce Ing. Pavel Beťko. Súčasťou podujatia bol aj bohatý program, v rámci ktorého vystúpili: Ženská spevácka skupina, deti materskej a základnej školy, gymnastky a skupina Seniorka.

Ešte raz ďakujeme a prajeme redakčnému tímu veľa tvorivosti, aby nás našimi novinami aj naďalej sprevádzali životom v obci po ďalšie mnohé roky.

Lucia Bačíková

Napísané zostáva

Katarína Devečková

*Slová uletia,
napísané zostáva
a prežije aj nás.*

*Porubské noviny-
už rodičia ich čítali.
Čítame ich aj my,
budú ich aj naši vnuci čítať snáď.
Noviny sú zrkadlom doby.
Zrkadlí sa v nich čas.*

Pamätajú veľa.

*Dvadsaťpäť rokov!
Stovka vydaní!
Tisíce príbehov
ľudí z dediny.*

*Školy, šport, kultúra,
okienko krestana,
spomienky na rodných,
čo Poludnica spája.
Výnimočnosť, talent,
múdrosť otcov, mám.*

*Kronika života.
Závidia iní nám.*

*Pod ochranou erbu
Závažnej Poruby
roky vychádzajú
sta slnko na nebi.*

*Prinášajú svetlo,
teplu, jas.
Zapalujú hrdosť
na dedinu v nás.*

*Nech atrament tvorcov
v pere nevysychá.
Jednoduchá múdrosť
čo v ľuďoch je skrytá
nech ukladá slová,
aby napísané
roky pretrvali.*

*Aby tí, čo prídu,
o nás prečítali.*

Tvorcovia Porubských novín, foto Richard Macko

Abecedný zoznam familiárnych a osobných prezývok v Závažnej Porube do konca XX. storočia

Bazeliak	Kraviarik	Spod zele- nieho
Bátovci	Krásnica	Surmajček
Bedondrej	Kubánik	Surmajovci
Belobús Pufy	Kulašník	Súdok
Bežkovci	Kuraj	U Sochorov
Bosí	Kurátor	Šavko
Brnovček	Kurek	Škarpoš
Bubeň	Kusný	Škeroň
Búvalník	Kušnier	Šnajder
Cickin	Kušnierik	Šošo
Cuprík	Lekeš	Štanaj
Čekaj	Lepení	Štarých
Čertica	Lapšit	Štrbák
Červeň	Latocha	Šuster
Čižmár	Majčiak	Šuškovci
Držkovci	Majka	Švec
Drdlík	Majstrovci	Talpa
Dukát	Matoch	Tanisterka
Ďafko	Z Marovského	Tato
Ďord	Mazoň	Tirolka
Fako	Miškovci	Tomlík
Fiškálík	Mlynár	Trepňa
Frcel	Momot	Trt
Funtaj	Mrnčík	Trmiter
Fuzdek	Mrnčo	Turmiterček
Grajchman	Mrnčuliak	Uhorčan
Z gángu	Murár	Z Ulice
Handrk	Múčka	Urban
Hapkovci	Mydlíar	Urbanček
Házik	Nemček	Z úvetria
Hekel	Nižník	Valentík
Holvít	Odrval	Vodilkin
Hrčiak	Okadaj	Z vršku
Hrnčiarik	Ondrášovci	Volárik
Hrubký	Optiš	Volárovci
Hugaň	Ovsíčka	Zázrak
Hurík	Paľoško	
Z Humna	Pavko	
Husár	Povkozacigáň	
Hyben	Pánik	
Chachoľ	Pečo	Spracoval:
Chudovec	Pekár	Michal
Jabach	Pelich	Jurečka,
Jančava	Pikúľ	Čižmár
Jiríčkin	Pivničiar	
Jonas	Pišťalka	Poznámka
Joškoveček	Z Pivničky	redakcie:
Kaplánik	Podarená	<i>Nie každý</i>
Kasír	Povpán	<i>si odložil</i>
Z kaštiela	Potočka	<i>Porubské</i>
Kánis	Propindiak	<i>noviny č. 24</i>
Kepení	Puk	<i>z roku 2000.</i>
Klingáč	Rakaj	<i>Opakovaným</i>
Kolár	Rezanec	<i>uvverejnením</i>
Kopas	Sahor	<i>zoznamu</i>
Koňoš	Skubíkovci	<i>rešpektuje-</i>
Koškár	Slamka	<i>me žiadosť</i>
Košťaliak	Slaninka	<i>čitateľov.</i>
Košút	Slzoň	
Kožuch	Spozva vody	

Porubskí rodáci, ktorí si zaslúžia pozornosť budúcich generácií

Peter Rúfus *1906 †1977

Pôvodne tesár. Veľmi nadaný, rodený intelektuál. Svojou šikovnosťou sa vypracoval do významných riadiacich funkcií v obecnej a štátnej správe, najmä na poli kultúrnom. Mal neodškriepiteľne najväčšiu zásluhu na fungovaní ochotníckeho divadla v rámci čitateľského spolku a to organizačne i herecky. Jeho režisérsky talent bol známy a uznávaný v rámci celoslovenského divadelníctva. Knižne spracoval históriu porubského ochotníckeho divadla. Jeho syn Dr. Milan Rúfus patrí medzi najvýznamnejších slovenských básnikov druhej polovice dvadsiateho a začiatku dvadsiateho prvého storočia. Porubenia, máme byť na čo hrdí.

Dcéra Oľga, herečka a recitátorka, aktívne pracovala ako režisérka slovenských, ale aj z iných jazykov prekladateľských divadelných hier a poézie.

Ján Agnet *1921 †1993

Ako študent ev. teológie bol v časoch SNP predsedom Revolučného národného výboru v obci. Bol to múdry, odvážny, zásadový a oduševnený človek. Pôsobil aj ako aktívny režisér ochotníckeho divadla. Jeho nezmazateľné celoživotné zásluhy minulý politický režim odmenil prenasledovaním, zakázaním kňazského povolania a prekážkami pri zadovážovaní si základných životných potrieb. Po nedobrovoľnom ukončení poslania kňaza pôsobil v kultúrnej oblasti, najmä histórii knižnej kultúry v Matici slovenskej v Martine. Ovládal hebrejský jazyk.

Miloš Čunga *1907 †1971

Pôvodne tesár. Patril medzi obecnú avantgardu svojej doby v obci. V pôsobnosti čitateľského spolku bol jedným z jej predsedov. Angažoval sa najmä v kultúrnej oblasti ako ochotnícky herec. V období SNP bol podpredsedom Revolučného národného výboru v obci. Bol predsedom abstinentného spolku. Tomuto predsavzatiu ostal verný aj po zániku spolku až do svojej smrti. Po divadelných závodoch v Martine v r. 1932 významný divadelný odborník V. Krištof Blahnik v časopise Naše divadlo roč. 8-10 uvádza: „Keby sa mala hodnotiť snaha jednotlivcov, bol by výkon Miloša Čungu jedným z najvýznamnejších individuálnych výkonov celých závodov“. Jednalo sa o postavu zhýralca v Okánikovej hre Pán richtár.

Matej Jambrich *1909 †1993

Bol aktívny v období SNP a aj po vojne. Pôsobil a osvedčil sa vo viacerých riadiacich funkciách v stavebníctve, ale aj v rodnej obci vrátane riadenia jednotné-

ho roľníckeho družstva, aj ako funkcionár v športe a pri budovaní futbalového ihriska.

Michal Jambrich *1911 †1995

Podstatnú časť svojho pracovného života pôsobil v riadiacich funkciách stavebných firiem v Žiline.

Vladimír Kováč *1919 †1983

Veľmi aktívne sa zapojil do partizánskeho hnutia v SNP. Po vojne bol najprv predsedom MNV v rodnej obci, neskôr predsedom ONV v Liptovskom Mikuláši, potom podpredsedom KNV v Žiline. Na sklonku života bol riaditeľom Prefy v Suchanoch a nakoniec predsedom MsNV v Martine.

Matej Šarafín Slamka *1911 †1986

V mladosti sa aktívne zapájal do celkového diania mladej generácie v obci, najmä v ochotníckom divadle. V zamestnaní v stavebníctve bol typický „týždňovkár“. Zastával významné riadiace funkcie v podniku Pozemné stavby Poprad. Na posledný ako riaditeľ montážnej správy.

Ján Piatka Kušnierik *1898 †1982

Zakladateľ skupiny stavebných robotníkov z roku 1933. Bol jej prvým predsedom. Najaktívnejší murár na stavbe kultúrneho domu. Odpracoval tam vyše 120 hodín takmer bez honoráru.

Elena Chovanová *1912 †2004

rod. Rysulová

Sestra spisovateľa Štefana Rysulu. Pochádzala z rázoviteľa slovenskej obce Važec. Dlhé roky bola vedúcou spotrebného družstva Jednota v obci.

Pochádzala z dediny, ale bola to dáma na tú dobu výnimočný intelektuál. Bola sčítaná, moderná, spoločensky uznávaná. Angažovala sa hlavne v ženskom hnutí. Úspešné boli aj jej mladšie dvojčatá – Igor pracoval na ministerstve SR, Elenka v obore kultúry, tanečného umenia a folklóru. Ich staršia sestra Magduška bola skromná, pekná a svedomitá učiteľka. Venovala sa recitačnému umeniu žiakov, najmä medzi učňovskou mládežou. O najstaršom synovi Rastislavovi je samostatná zmienka.

Adam Mišura *1903 †1959

rodák z Demänovej, spoluobjaviteľ Demänovskej jaskyne Slobody, ženatý v Závažnej Porube, obecný sluha, bubeník, aktívny hasič, hajči - strážnik lesa a polí

Zdroj: Moja Závažná Pruba II. diel, autor Dušan Piatka, str. 94, pokračovanie v budúcom vydaní

T A J N I Č K A - V i n š ...

pokrač... NECH JE PRE VÁS NOVÝ ROK IMPULSOM K ROZLETU V TVORIVEJ PRÁCI
A NAPLNENIU TAK POTREBNEJ LÁSKY. TO VÁM PRAJÚ AUTORI KRÍŽOVKY!

•	1	•	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19		III.																	
20		V.	21 22							23 24								VI.	
25							26 27				28 29				30 31				32
33					34 35								36 37						
38				39 40			41 42				43 44				45 46				
47			48 49					50 51					52 53				54 55		
56			II.																
	57 58		59 60						61 62						63 64				
65					66 67						68 69								70
71			72 73				74 75						76 77						
78						79 80						81 82			83 84				
85				86 87					88 89					90 91					
92							93 94				95 96						97 98		
99			IV.																
100			101 102								103 104								105
	106 107				108 109							110 111					112 113		
114				115 116					117 118						119 120				
121			122 123								124 125		126 127			128 129			
130						131 132						133 134		135 136					
137			I.																
138					139						140							141	

- súdenie, súd
- 5000 rímsky
- podošva na topánke zastar.
- telesné trýznenia i božie kaplnky u pútnických ciest
- hranica lekár.
- sobota označ.
- mužský spoloč. oblek
- americký ekonóm
- Rekomando označ.
- Astát chem. zn.
- pozdĺžny bochník chleba
- severské mužské meno
- vyhynulí kočovníci
- nobélium chemická zn.
- osie, včelie vpichnutie žihadla zastr. náreč.
- vlnia hladinu vody
- en
- koncovka uhľovodíkov
- parkovisko označ.
- O,P + S,T...
- krížnik VOSR
- argon ch.zn. ŠPZ okr. Ružomberok
- severoamer. ihličnatý strom dosah. výšku až 100 metrov
- abruptný skr.
- okrasná rastlina
- čistiaci prášok
- ruš, anuluj niečo uvedené či povedané
- druh papagája
- chtylo, chmatlo

- címer
- egyptská bohynja vojny
- výrobok z mlieka
- kamenité sute
- českosl. olymp. víťaz vo vrhu guľou z OH 1956
- ženské spoločenské šaty
- chem. prvok zn. Ra
- mlynček český
- rieka v Poľsku
- rodinná tradícia skr.
- ohraničená plocha v lese kde sú posadené a rastú mladé stromky
- ŠPZ okr. Nitra
- lôžko básn.
- 60 sekúnd
- prúd získaný anódou je ,,,,
- Adela dom.
- malá kopa
- masť
- združenie podnikov na dosiah. spoloč. cieľa
- rieka v Rusku : Volga - ,,,,
- prehriatie organizmu slnkom, červená pokožka
- teflonové hrnce hovor.
- podmienková spojka
- Samuel americ.
- ŠPZ okr. Trstená
- líder angl.
- a dato skr.
- Newton fyz. skr.

- kôň teplokrvného plemena
- červeno-žlté farbivo množ.č.
- mesto v Nemecku
- Chaplinova manželka
- vzduch po grécky
- mena v Španielsku
- Medzinárodná organizácia pre normalizáciu ozn.
- tropická popínava rastlina
- Union Européenne de Football Associations
- keramický ,,,, na jedenie
- bryndzovo-syrová polievka
- starogrécka veštkyňa v Delfách
- stodôlka
- šport. kód Talianska
- slovenské telovýchovné jednoty skr.
- planografický papier
- bielkovina v obilí
- požiarna ochrana
- zaujímaj miesto k sedeniu
- behom do kopca sa ,,,,
- pozemné vojsko skr.
- citový výlev básnic.
- skupina lodí alebo lietadiel k vojenským účelom
- základná organizácia
- živí sa, chová sa, požíva obed
- Elemír dom.
- súčasťou sviečky je malý ,,,,
- španielske ženské meno
- chem. prvok zn. Ne

- metropola Lotyšska
- rieka v Rusku
- dom. meno lvky (3 + cudzie mužské meno (5)
- kreповý papier hovor.
- tvrdé ťažké čierne drevo
- nemecký admirál, náčelník vojenskej spravodajskej služby za Hitlera, popravený pre údajnú účasť na jeho atentáte
- 3 rímsky
- ne-čestné myslenia, umy
- raj
- ženijná rota
- športový klub
- laľa bez samohlások
- arzen chem. zn.
- skratka pre nit
- dievčatko hrávajú sa s igráčkami
- ílovitý nerast
- prskavka na vianočnom stromčeku nárečovo
- kód Sýrie
- vesmír, svet
- Verdiho opera
- mesto v Japonsku
- obdobie najmladšieho pleistocenu
- slov. hokejov. brankár i Stanislava dom.
- kódy Vatikánu a Nikaragui
- volejbalový oddiel
- kód Slovenska
- Anka dom.
- letisko v Paríži
- typ podnik s ručením obmedz.
- ono, oné porubs.
- medvedík čistotný
- listnatý strom
- japonský gymnasta
- vniknutie
- slovenská obchodná inšpekcia
- opýtanie sa, dotaz
- latinsky pozdrav
- nula
- priestor za pomez. čiarami
- abvolt zn.
- sova náreč.
- nízko-napäťové zariadenie skr.
- rieka v Rusku
- metropola Kazachstanu
- laktóva kosť
- armádna kuchyňa
- urán chem. zn.
- kód Iránu
- kazim, devastujem
- lesná stráž
- kelvin zn.
- a,i,
- ľudový spevák, básnik, v arabských štátoch
- odpad pri ťažbe kovovej rudy
- oska

Pomôcky:

AMAND, CANARIS, DRYAS, KATO, MUKY, NEROZUMY- Prosíme o prepáčenie, v krížovke -e-koliduje omylom s písmenom -č-. Ďakujeme.
OBRA, OJED, PYTIA, SKOBLA, TYJA, VARPY, ULNA.

Znenie tajničky z minulého čísla:

KEĎ SOM BOL MLADÝ OBDIVOVAL SOM ŠIKOVNÝCH LÚDI, TERAZ KEĎ SOM STARÝ, OBDIVUJEM LÁSKAVÝCH LÚDI.

Autori krížovky:

Pavel Staroň a Simona Žabokrtská

Predišli nás do večnosti

*Až umriem,
nič na tomto svete
sa nestane a nezmení.
Len niekoľko srdc
sa zachveje
v rose, ako k ránu
kvetiny.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 17. novembra 2019 vo veku 88 rokov navždy opustila

**Božena Potomová
rod. Valentová**

Posledná rozlúčka so zosnulou bola vo štvrtok 21. novembra 2019 o 12. 30 hodine v Dome smútku v Lipovskom Mikuláši. Smútiaca rodina ďakuje za všetky prejavy účasti i prítomnosť na poslednej rozlúčke.

*+ + +
Údel človeka už taký
je – prísť, pobudnúť
a odísť.
Nechceme sa lúčiť
s tebou ako s obeťou,
či nešťastným.
Každý človek je po
narodení smrti istá*

korisť, odpusť však, že tvoj život končí umieračikom predčasným.

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 25. novembra 2019 vo veku 80 rokov opustila

**Elena Majeriková
rod. Mikulášová**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v stredu 27. novembra 2019 o 14. 00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaca rodina vyjadruje slová poďakovania za všetky kondolencie, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

*+ + +
Večnú spomienku
si na mňa zachovajte.*

S hlbokým žiaľom oznamujeme, že nás 6. novembra 2019 vo veku 88 rokov svojho života navždy opustila

**Emília Čerstvíková
rod. Galková**

Posledná rozlúčka sa konala 9. novembra 2019 o 10.00 hodine na Starom cintoríne v Žiline.

Smútiaca rodina ďakuje všetkým, čo sa prišli do Žiliny rozlúčiť s vrele milovanou mamou, babkou, sestrou, švagrinou, krstnou a tetou, rodáčkou zo Závažnej Poruby

Spod Poludnice

Silvia Vančová rod. Kuzmová

*Venujem Závažnej Porube,
svojej rodnej obci.*

Cestička

Povedz hora – horička,
kam vedie tá cestička,
ktorú skrývaš pod stromami,
pod tvojimi vrcholcami?

Či má pravdu mamička,
že vraj každá cestička
má začiatok, no aj koniec,
zavše jamu, občas kopec.
Vraj mi treba mnoho vôle,
keď chcem vyjsť až celkom hore,
že pomaly ďalej zájdem,
že keď hľadám, tak aj nájdem –
cestu správnu lepších svetov,
aj keď nie vždy plnú kvetov,
že každá je niečím krásna,
no najlepšia je vraj vlastná.

Povedz aj ty, cestička,
prečo mojim nožičkám
neraz dá sa ísť tak ľahko,
bez námahy, celkom hladko,
sem-tam behom, sem-tam skokom,
niekedy zas ťažkým krokom,
keď by som sa radšej vrátil,
keď mám strach, že som sa stratil.
Lahko zísť zo správnej cesty,
no neľahko na rázcestí –
rozhodnúť sa, v hlávke malej,
ktorou cestou pôjdem ďalej.
Aj keď občas vedľa stúpim,
múdrosti sa stále učím
- krokom zatiaľ maličkým -
kým sa bočné chodníčky
znova s tebou spoja.

Povedz, cesta – cestička,
ktorá si tá moja?

Zlatá rybka v Závažnej Porube

Divadlo zo šuflíka oslovilo publikum v Závažnej Porube s tradičnou ruskou rozprávkou o Zlatej rybke, ktorú odohralo dňa 10.11.2019. Divadelníčky do deja priniesli aj slovenskú históriu a tak sme v ich podaní uvideli aj ako sa v minulosti prala bielizeň v korytke a ako sa mlieko dojilo priamo od kravičky. Rozprávka bola obohatená nielen o autorskú hudbu, ktorá dokonale dopĺňovala celkovú emóciu, ale aj o ponaučenie, ktoré z rozprávky v závere vyplynulo. Nechýbali ani interaktívne prvky a tak sa okrem iných objavil na javisku aj odvážny rybár z detských divákov. Reakcia detského diváka je vždy úprimná, z nej sa dá rýchlo zistiť či sa to deťom páči – a tu to fungovalo dokonale, lebo detské úsmevy na ich tvárach hovorili za všetko. Preto nás teší, že aj tento druh detského divadla má svojich priaznivcov a oslovil nielen deti, ale aj nás dospelé publikum.

Lucia Bačíková

Daj Boh šťastie!

Ludia v našej dedine sa tak zdravili pri pasení dobytky. Dnes sa už kravičky z poľa vytratili a s nimi aj tento pozdrav. Ale šťastie zostalo. Šťastie je jedno z najfrekventovanejších slov. Čítame o ňom v rozprávkach, spájame ho so symbolmi, s poverami, a keď sa unaví, i na somára sadne. Niet vari človeka, ktorý by nenašiel štvorlístok pre šťastie. Šťastie nemožno odtrhnúť od života. Patrí k nemu tak ako nešťastie, radosť i smútok. Nebyť toho, nepoznali by sme ani chuť šťastia. Paradoxom je, že aj v nešťastí môže mať človek šťastie. Šťastie má pre každého osobitnú hodnotu. Niektorí robí prácu, ktorú má rád, a je preto šťastný. Mnohí najväčšie šťastie vidia v rodine. Rodičia za svoje najväčšie šťastie pokladajú deti. Keď človek nájde skutočnú lásku, nachádza s ňou aj svoje šťastie. Za šťastie považujeme aj výhru v lotérii. Ak zmeškáme vlak, ktorý sa vykoľajil, lietadlo, ktoré sa zrútilo, hovoríme, že sme mali obrovské šťastie. Študent môže mať pri skúške šťastie na dobrú otázku, žiak hovorí, že mal šťastie, lebo ho pri opisovaní nepristihli. Šťastie má tisíc podôb a nespočíta iba vo veľkých veciach. Sú situácie, keď zdanlivú maličkosť považuje niekto za veľké šťastie. Nech už nazývame šťastím čokoľvek, je isté, že pocit šťastia zažijeme aj vtedy, keď ho sami rozdáваме. Je veľa príležitostí, ako priniesť ľuďom šťastie. Možno niekedy postačí aj celkom obyčajný, skoro zabudnutý pozdrav: Daj Boh šťastie!

Mária Škultétyová, Bánovce nad Bebravou,
čitatelka Porubských novín

Tridsať rokov objavov v Poludnej skale

Zaspomínanie na vzácne chvíle

„Na Poludnici je veľa jaskýň, aj sme to tam preskúmali a zamerali“, povedal Peter Hipman, keď sme sa o tom rozprávali na bivaku pod Starým hradom niekedy na začiatku leta 1989. Veľkú dutinu Humno s rebríkom a jazierkom vody sme poznali, aj diery vedľa chodníka, ktorými sa dalo prejsť na druhú stranu. Ale o nejakých dlhších jaskyniach som nič nevedel. Koncom júla toho roka sme sa s kamarátmi vybrali na Rakytovicu na chatu a v týchto jaskyniach zažili jedno nezabudnuteľné letné dobrodružstvo.

Zadná Poludnica je rozlohou naozaj miniatúrne krasové územie, ale intenzitou skrasovatenia a mrazového zvetrania sa celkom vyrovná aj tým omnoho väčším. Prechádza ním chodník z vrcholu Poludnice (1549) do sedla Pod Kúpeľom. Vďaka nemu ho môžu zblízka obdivovať aj bežní turisti. Ľudia tu chodili od nepamäti, mali ho za útočisko pred nepriateľmi a aj za kultové miesto. Svedčia o tom malé žulové okruhliaky, ktoré aj teraz môžeme objaviť popri chodníku, slúžiace ako streľivo do prakov alebo podľa inej verzie ako obeta, vynášaná hore z rituálnych dôvodov. K tomu by sa mohli viazať dosky flyšovej horniny, z ktorých mali na vrchol urobené schody ako do nejakej svätyne pod oblohou. Takéto horniny sa tu prirodzene nevyskytujú, vrchol aj hrebeň tvorí gutensteinský vápenec, miestami dolomitický. Dolomity budujú aj západný svah masívu. Ako vyzeralo územie pred výzdvihom pohoria a zarezaním okolitých dolín, môžeme sa len domnievať. Bola to asi rozsiahlejšia krasová plošina (zvýšok so závrťmi máme na vrchole), na ktorú pritekali a ponárali sa malé toky z nepriepustného podlažia. Vytvorili sieť chodieb, z ktorých sa niektoré zachovali v pomaly rozpadajúcom sa úzkom skalnom hrebeni.

Pri preskúmaní Poludnice, leto 1989. Zľava Beľko, Bukovinský a Vejčík

Jakyniarska skupina Speleo Detva preskúmala Poludnicu v sedemdesiatych rokoch a zamerala viacero jaskýň, medzi nimi aj jednu asi 90 metrovú, ktorú nazvali Jaskyňa Za Humnom. Nachádza sa vo výklenku skaly na západnej strane hrebeňa. Výrazný prievan ukazoval na prepojenie s druhou stranou hrebeňa, tak uskutočnili dymovú skúšku zapále-

nou čečinou. A dym sa naozaj objavil na východe v obrovskom portáli v nadmorskej výške asi 1413 m. Ten tiež zamerali, ale vzhľadom na malú dĺžku potenciálnej jaskyne v prieskume nepokračovali.

K tomuto mohutnému portálu sme sa dostali pri hľadaní jaskýň na východnom svahu Poludnice. Bolo to počas pobytu na chate Maco 19.-23. júla 1989. Rekognoskácie sa zúčastnili Boňo Beľko, Robo Bukovinský, Peter Agnet, Majo Vejčík a Peter Orvoš. Postupne sme našli staré meracie body a v zužujúcej sa chodbe dospeli k číslu 63. Tam priestory končili a zo závalu vanul studený prievan. „No to by sme hádam mohli aj prekopať, nie“, poznamenal Robo. Deň sa ale chýlil ku koncu a rozhodli sme sa vrátiť naspäť.

Prekonávanie závalu v Mliečnej chodbe, zľava Vejčík a Bukovinský, leto 1989

Ráno sme na chate pozháňali nejaké náradie, vedro, lopatu, čakan, čo tam mali poľovníci (vtedy dokonca pestovali za chatou švábkú). Nuž a vybrali sme sa za objavmi. Po krátkom kopaní sa dala dnu strčiť hlava a vedeli sme, že máme prienik na dosah. Ešte pár zahrabaní rukami a už sa dalo preplaziť dovnútra. Miesto sme nazvali Vchod zaseknutý chlap, lebo sa tam Boňo nešťastne zapriečil a hodnú chvíľu bojoval. V Mliečnej chodbe boli na jednom mieste zrútené balvany a tie sa dali Marian a Robo odpratávať. Zatiaľ som vliezol do tesnej plazivky Petříkov šrapštok, odkiaľ som sa tiež len s obtiažami vypratol. No a tak sme prešli až k úzkemu meandru na konci, odkiaľ vanul prievan. Bol neprieľzný a dostal meno Meander perspektíva. Prenikli sme ním po rozšírení až o desať rokov neskôr s Boňom a Maťom Česaňkom. Odhadom mali priestory asi 20 metrov. Málo, ale to

Peto Agnet pri prihrievaní jedla v previse Dymová clona, leto 1989

objavné nadšenie za to stálo. Po vylezení späť bol portál zadymený od prihrievania trenčianskeho párku a má odvtedy meno Previs dymová clona. Jaskyňa nemala pomenovanie, Hipman ju označil P2 a tak sme ju nazvali Poludná skala.

Počas nasledujúcej jesene sme chodbu s Robom amatérsky zamerali a tiež sa viackrát vypravili do jaskyne Za Humnom. Kopanie v zahlienenom sífóne prinieslo síce úspech a nejako som sa preplazil, ale stiesnené priestory za ním neboli príjemné. Zišlo by sa sífón spriechodniť a pokúsiť o prepojenie s Poludnou skalou. Vznikla by tak viac ako 100 metrov dlhá jaskyňa.

Portál jaskyne Poludná skala, jeseň 2019. Zľava Števo Ratkovský a Peter Orvoš

Teplé počasie konca októbra nás preto s kolegom Števom Ratkovským priviedlo k portálu Poludnej skaly, aby sme ju presne zamerali a zároveň si zaspomínali na vzácne chvíle spred 30-tich rokov. Lebo tento malý objav nás s Robom posunul k ďalším väčším v Jánskej doline ešte toho roku 1989.

Peter Orvoš

ŠPORT

Najprv bežal po trati medveď

Po dlhoročnej takmer desaťročnej pauze sa Beh okolo Poludnice do Závažnej Poruby vrátil. Milan Niňaj ml. a Ivan Bukas nadviazali na dlhoročnú organizačnú vlnu a tento rok sa bežal už 49. ročník. Beh okolo Poludnice má dlhoročnú tradíciu. Vznikol v rámci tréningového procesu miestnych lyžiarov a bežcov na lyžiach. Po predchádzajúcom veľmi daždivom dni a noci sa organizátori obávali, koľko bežcov napokon príde. Ráno o 9:30 h., keď bol čas hlavného štartu Behu okolo Poludnice, sa im však na tvári objavil úsmev a obavy rýchlo opadli. Všetkých účastníkov napokon napočítali 200. Z toho 120 dospelých a 80 detí, ktoré bežali svoje kategórie.

Milan Niňaj ml. je jedným z hlavných organizátorov bežeckého podujatia, ktoré do Závažnej Poruby vrátili: „Ráno spali hore vo vrchoch dvaja naši, ktorí do večera pripravovali trať. S menšími úpravami, ako je napríklad značenie, pokračovali od skorých ranných hodín. Prvým, kto prešiel popri nich, bol medveď,“ príhodou začal Niňaj a pokračoval: „Hlavná trať mala dĺžku 17,6 km s prevýšením 600 m n. m. Bola mierne blatistá po daždoch, ale všetci štartujúci dorazili do cieľa bez väčších ťažkostí a to je dôležité. Preteky budeme chcieť určite zachovať a už teraz sa tešíme na organizáciu jubilejného 50. ročníka.“

Závažná Poruba – Staškov 1 : 4

Domáci chceli konečne bodovať naplno, avšak opäť sa potvrdilo, že nie lepší, ale šťastnejší vyhrá. Prvých 20 minút sa hostia viac menej bránili, potom kopali roh, z ktorého sa ujali po chybe vedenia, domáci opäť zapli, čoho výsledkom boli šance Mahúta, Glončáka, strely hlavne Papaja. No opäť vyrobili tesne pred polčasom hrubé chyby, ktoré skúsení hostia potrestali. Druhý polčas domáci opäť tlačili, bojovali, čoho výsledkom bol pekný gól hlavou Šimúna. Až do konca boli domáci lepší a mnoho príležitostí zostalo nepremenených, po góle volala hlavne tutovka Borisa Dvorského. Výsledok je pre domácich veľmi krutý. -pb-

Lesný beh okolo Poludnice

Zvítazil Lukáš Nemčík časom 1 hod. 24. min. (Rekord trate 1 hod. 21. min) Pretek organizoval Bežecký klub Opalisko a Obec Závažná Poruba. Ceny odovzdával starosta Pavel Beřko a riaditeľ preteku Ivan Bukas. viac: www.okolopoludnice.sk

text i foto: -dm

Okolo Poludnice

V krátkosti vás chceme oboznámiť s históriou vzniku lesného Behu okolo Poludnice a memoriálu Štefana Kubovčika.

Tradíciu pretekov lesného behu - memoriálu Štefana Kubovčika založil v roku 1970 jeden z hlavných organizátorov bežeckého lyžovania v našej obci už nebohy Matej Staroň. Práve zásluhou miestneho učiteľa Štefana Kubovčika, ktorého lesný beh nesie meno a tiež učiteľky Magdy Kordošovej sa už v roku 1937 začali v našej obci organizovať preteky. Len pre vašu zaujímavosť boli to preteky v behu na lyžiach 4-členných družstiev s 5 kg. záťažou. Turisticko-regeneračná aktivita mládeže v našej obci začala byť práve zásluhou Štefana Kubovčika už od roku 1937 aspoň čiastočne organizovaná.

Pri myšlienke behu okolo Poludnice stáli bežeckí nadšenci z našej obce, už nebohy Pavel a Július Šarafínovci, fotograf Janko Jurečka a Ladislav Staroň. Spojenie Behu okolo Poludnice s memoriálom Štefana Kubovčika datujeme od roku 1983. Trasa pretekov sa historicky menila a porovnávať dosiahnuté časy by nebolo úplne korektné, no za povšimnutie stojí čas Mateja Petroviča 1hod. 21min. 21sek., ktorý dosiahol na dnes vytýčenej trati v roku 2016. Pretek sa tradične stal meradlom kvality pripravenosti lyžiarov bežcov na zimnú sezónu a od samotného začiatku jeho vzniku sa ho zúčastňujú poprední lyžiar bežci z blízkeho okolia a tiež celého Slovenska, samozrejme nevynímajúc veľmi úspešných lyžiarov bežcov z našej dediny. Na organizácii pretekov sa vystriedali generácie. Spomeniem tie najdôležitejšie osobnosti. Nepochybne to na začiatku bol už spomínaný Matej Staroň, následne Peter Lešťan st., potom to bol Bohuš Valent s Peterom Grišom a neskôr Peter Lešťan ml. Dnes je tu generácia bývalých aktívnych pretekárov okolo Ivana Bukasa a Milana Niňaja ml., ktorej sa za pomoci staršej generácie tiež bývalých aktívnych pretekárov darí túto tradíciu zachovať.

Ing. Ján Duda

Gymnastky súťažili

Organizátorom XIX. ročníka súťaže TEAMGYM, ktorý sa konal 23.11.2019 sa stal ŠK Závažná Poruba. Tohto ročníka sa zúčastnilo 5 žiackych a jedno juniorské družstvo z 3 klubov: HAPPYGYM Pezinok, RTVŠ MIX Spišská Nová Ves a ŠK Závažná Poruba. V úvode sa prítomným prihovril starosta obce Závažná Poruba Ing. Pavel Beřko a delegát SGF Mgr. Vladimír Kácer. Na správnosť prevedenia gymnastických prvkov jednotlivcov s rozličnou obťažnosťou pri akrobacii a trampolíne, jednotnosť prevedenia v rôznych cvičebných tvaroch celého družstva v pohybovej skladbe dohliadal panel rozhodcov. Víťazný pohár a zlaté medaily si odnieslo družstvo Happygym Pezinok družstvo žiačok A ako aj juniorky. Strieborné boli opäť dievčatá z HAPPYGYM Pezinok družstvo B. Bronz zostal na domácej pôde. Početná divácka kulisa vytvorila dobrú športovú atmosféru.

Všetci pretekári si okrem medailí odniesli aj vecné odmeny vďaka podpore obce Závažná Poruba, firme Scan quilt Liptovský Mikuláš, ŠK Závažná Poruba.

Iveta Beřková

foto: Katarína Migalová

Pohybom za zdravím

Pohybom za zdravím bolo hlavným mottom Festivalu gymnastiky a tanca, ktorý sa konal 19.10.2019. V Košiciach s medzinárodnou účasťou 200 účinkujúcich sa predstavilo v pohybovo pestrých choreografiách. Naše gymnastky z ŠK Závažná Poruba sa prezentovali skladbou Mačací sen. Súhra starších aj mladších dievčat v prvkoch acrojogy, gymnastiky potešila oko diváka. Šport nežije len výsledkami, ale aj záujmom a radosťou z pohybu. Čo sa potvrdilo aj na tomto festivale. Všetci si odnášali zlaté medaily.

• Košice 2019

Iveta Beřková

• Poludnica v DSS a ZpS v Závažnej Porube, advent 2019

Koľedy nosíme v srdciach

V pondelok, 8. decembra 2019 podvečer k nám zavítala folklórna skupina Poludnica. Klienti DSS a ZpS sa tejto návšteve potešili, nakoľko folklór majú v srdciach. Účinkujúci sa v tomto

adventnom čase prihovorili klientom milým slovom, zaspievali si s nimi koľedy a popriali si vzájomne pokojné a požehnané sviatky. Deti zavinšovali tak, ako sa v Závažnej Porube višovalo v čase vianočných sviatkov. Na záver zaznela najznámejšia vianočná pieseň *Tichá noc, svätá noc. Všetko spí, všetko, sní...*

Ďakujeme za milú návštevu, radi vás opäť privítame a s láskou pohostíme.

Petra Mišíková

A na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle

Ten, kto formuloval túto prvú vianočnú koľedu v ľudských dejinách, bol prorocky múdry. Vedel, bez čoho sa život ľudstva na zemi môže premeniť v jeho protiklad. Ten, kto tú zvesť prvý povedal, hovoril ju ako obhajca a tvorca života. Pokoj. Azda sa nám raz podarí uchopiť toto slovo, jeho plný význam a zmysel.

Milan Rúfus, *Epištoly staré i nové*,
Bratislava 1966, s. 125

Predvianočný čas zavítal aj medzi nás

Je to tu! Do Vianoc zostávajú už len dva týždne, takže prípravy na najkrajšie sviatky v roku sú v plnom prúde. Symbolickým začiatkom tohto čarovného obdobia je prvá adventná nedela, v ktorú sme v Domove dôchodcov zapálili prvú sviečku na adventnom venci. Vstupné priestory, jedáleň a stoly sme ozdobili vianočnými dekoráciami.

Cez týždeň k nám zavítali deti zo základnej školy a spolu s nimi sme vyrobili anjelíkov, ktorí poputujú na vianočný trh v obci.

Pred Vianocami naše zariadenie vždy navštívi Mikuláš. Bolo tomu tak aj tento rok. So svojou bohatou nádielkou a s krásnym programom, o ktorý sa postarali študenti Evanjelického gymnázia z Liptovského Mikuláša nás prišli potešiť peknou koľedou a milým slovom. Klienti si zaspievali, od Mikuláša dostali sladký balíček a porozprávali sa so študentmi o vianočných zvykoch, tradíciách.

Krásny program sme ocenili potleskom a každému účinkujúcemu sme s láskou podarovali balíček sladkostí, ktorý klienti pre nich pripravili. Iskričky šťastia a radosti v očiach našich klientov boli aj tak najväčším poďakovaním.

Petra Mišíková

*Nech vianočné milé chvíle,
svorne v láske oslávim.*

Pf 2020

Redakcia Porubských novín

foto Maián Bereš